

Запорират
компенсации
заради
законов гаф

Стр. 5

СЗО от Ухан:
КОВИД-19 не е
лабораторен
вирус

Стр. 7

Президентът
сезира КС
заради правния
хаос на ГЕРБ

Стр. 2

ДУМА®

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

Археолозите
в БАН показват
находките
от 2020 г.

Стр. 9

■ СРЯДА ■ 10 ФЕВРУАРИ ■ 2021 ГОДИНА/30 ■ БРОЙ 28 (8623)

50 см.

www.duma.bg ■

НЯКОЛКО ДУМИ

Докторе, защо така?

Ина МИХАЙЛОВА

Централната избирателна комисиция продължава да тъне в неведение ще има ли здравен протокол за мерките, които трябва да се спазват за безопасно гласуване на изборите. В ЦИК научили от медиите, че властта щяла да ваксинира членовете на избирателни комисии.

За здравен протокол слушаме повече от месец. Той стана повод Бойко Борисов да обвини президента, че искал да отложи изборите. Румен Радев поиска точно здравен протокол, с който кабинетът да гарантира безопасен вот на гражданите. Здравният министър професор доктор Костадин Ангелов се запъна, че ще даде протокола, след като държавният глава насрочи дата.

Дата на изборите има. Здравен протокол, уви, още няма. А на 28 януари проф. д-р Ангелов рече, че бил готов. Кога властта ще благоволи да го покаже, че да се организират местни управи и изборна администрация? И да видят хората, че да се гласува е по-безопасно от разходка в мола.

Здравният министър явно няма време за здравния протокол. Тежко бреме е понесъл. Вози се като куфар в джипката, обикаля райони в страната, където го харесват за водач на листата на ГЕРБ, но най-вече говори онова, което му поръчва Началникът. А днес поръчката е бой по президента Радев.

Докторе, защо така?

Стр. 8

Нищетата
ражда
омразата

Стр. 11

АКЦЕНТ

ЦИК още чака здравния протокол

МЗ все още не е изпратило указания за деня на изборите. Липсва яснота за ваксинацията и как ще се избегне струпването на хора при подаването на книжа и протоколи.

Стр. 3

С 800 по-малко са бебетата за година

Има спад на недоносените, но не и на родените със секцио

Нов спад на раждаемостта у нас има и през 2020 г. Родени са 53 968 деца - със 794 по-малко от предходната година, сочи анализ на "Индекс на болниците", в който данните са от НЗОК. Делът на ражданията с

цезарово сечение продължава да е голям - 47%. От години България е на едно от първите места в ЕС с раждания със секцио. Има дори болници, в които 100% от децата са родени с тази операция, показват данните.

Има обаче и лечебни заведения, в които всички бебета през миналата година са родени по естествен път. Средно за страната процентът на смъртността при ражданията остава под единица и през 2020 г. е 0,62%,

а година по-рано е бил 0,52%. Обнадеждаваща е тенденцията за лек спад на недоносените бебета - от 13,37 на 12,37% за годината.

Стр. 4

ДУМА ПРИЗОВАВА: БЪДЕТЕ ОТГОВОРНИ!

СНИМКА БГНЕС

ISSN 0980-1242
EUR: 1.95583
GBR: 2.22689
USD: 1.61585
CHF: 1.80811

София
максимални
ПРОМЕНЛИВО

13°C

Огромни опашки от желаещи да получат разрешение за продажба на мартеници се извиха пред районните администрации в София

Радев атакува в КС законодателните хватки на ГЕРБ

Президентът пита съда за практиката да се променят закони преди обнародване или връщане за повторно обсъждане

Държавният глава Румен Радев сезира Конституционния съд (КС) за тълкуване на разпоредби от основния закон, свързани със законодателния процес, съобщиха от президентската институция. Допустимо ли е да се изменя, допълва или отменя закон, приет от Народното събрание, преди да е обнародван или когато е върнат за ново обсъждане в срока,

посочен от Конституцията, пита президентът. В мотивите си той посочва, че целта на тълкувателната процедура е да се преодолее наложената от ГЕРБ противоречива практика да внася промени в закони преди публикуването им в "Държавен вестник" или преди разглеждане на вето. Радев иска да се създаде яснота и да се установи предвидимост на законо-

творческия процес.

"Има случаи, в които депутатите приемат повторно закон, върнат от президента за ново обсъждане, и изчакват обнародването му, за да го изменят. В други случаи парламентът изменя закона в рамките на процедурата, предвидена при обсъждане на върнат от държавния глава закон. Наред с това има и практика НС нито да изчаква

обнародването на закона, нито да го променя в рамките на повторното му обсъждане при наложено вето, а да прави измененията преди да е изтекъл срокът по чл. 88, ал. 3 от Конституцията и то с друг закон, чието приемане на второ гласуване е предстоящо", изброява президентът. Той иска тълкуване от КС, тъй като в идентични случаи едно НС дейст-

ва различно и прилага разпоредбите по различен начин. Радев смята за недопустимо преди обнародване на един закон неговите разпоредби да се изменят, допълват или отменят, освен при наложено вето. "Създават се предпоставки за нарушаване на принципа за правовата държава, тъй като ще има неяснота относно текста на приетия закон и ще бъдат засегнати адресатите на правните норми, които няма да знаят какво поведение се изисква от тях", предупреждава държавният глава.

Радев дава конкретни примери на противоречиви поправки в закони, прокарани от управляващите чрез законодателни хватки. Той изброява машинациите по Закона за потребителския кредит от 2020 г., Закона за държавния печат и националното знаме от 2020 г., Закона за държавния бюджет за 2021 г., Закона за бюджета на НЗОК за 2018 г. и Закона за приватизация и следприватизационен контрол от 2018 г.

Нинова призова за реални политики с грижа за хората

Корнелия Нинова призова за дискусия за реални политики с грижа за хората. В социалните мрежи тя се възмути, че вместо с решаване на проблеми, обществото бива занимавано с клюки, интриги, фалшиви социологии, скрити сметки и мръсни игри, както и удари под кръста, които не признават личното пространство. Всеки ден истината се подменя според сумата, платена за такава "истина", смята председателят на БСП.

"Спрете се. България е изправена пред една от най-тежките социални и икономически кризи. Срутището ГЕРБ влачи страната ни надолу по склона. Хиляди български граждани са без работа, над милион на прага на бедността. Малките и средни фирми са на колене. Мнозина не могат да стигнат до качествено лечение, а децата ни са все по-функционално неграмотни. Пенсионерите имат нужда от грижа. Земеделците и туризмът - от подкрепа.

Това са въпросите на деня", припомня Нинова. Тя призовава всеки да даде решения как да се стабилизира икономиката, да се повишат доходите, да се стабилизира здравната система, да спасим красивата си природа, да си върнем достойнството на международната сцена и силата си като народ. И нашият народ да решава свободно със силата на аргументите и разума, а не по силата на страха и несигурността, пожелава си Нинова.

ПЕТЪР ВИТАНОВ:

Властта превърна България в държава на „работещите бедни“

Властта у нас превърна България в държава на "работещите бедни", а може би и гладни, които се трудят, не за да живеят, а за да оцелеят някак, коментира евродепутатът от БСП Петър Витанов. Той припомни, че минималната заплата в страната все още е най-ниска в целия ЕС - 332 евро. Дали това гарантира достойно съществуване на работещите е въпрос, чийто отговор всички знаем, заяви социалистът. Витанов припомни, че по изчисления на Института за социални и синдикални изследвания към КНСБ издръжката, необходима за нормален живот на четиричленно домакинство, е 2542 лв. или 635,53 лв. на човек. "Според проучването 65% от домакинствата живеят с по-малко, а всяко шесто семейство не може да покрие месечните си разходи. На фона на това правителството

предизборно раздава добавки към пенсиите и бонуси в администрацията и се хвали с 40 лева увеличение на минималната заплата", възмути се Витанов.

Евродепутатът посочи, че 21,7% от гражданите на ЕС са изложени на риск от бедност и социално изключване, а 5,8% от населението живеят в тежки материални лишения. Неравенствата се увеличават както в национален план, така и между отделните държави-членки, отбеляза Витанов. Той посочи, че това е причината ЕП да призове ЕК да предложи директива, която да гарантира чрез колективни трудови договори и законоустановени минимални заплати, че работниците или техните семейства не са изложени на риск от бедност и че всеки може да преживява от работата си и да участва в обществото.

Пропадна ремонтният с европари път

СНИМКА БГНЕС

АПИ и пътните шефове се оправдаха, че участъкът не бил част от ремонтното трасе. Подпорната стена обаче не била проучена, защото не създавала проблеми, когато се изготвял проектът

Пореден ремонтният с европари път се разпада. Той е между Кричим и Девин и се оказа подкопан заради пропаднала подпорна стена. Срутването пък е активизирало ново свлачище, довело до проблеми по източното платно при 98 километър в посока Девин. Участък от 30 метра е подкопан, а движението е ограничено само в едната лента и затова камионите се пренасочват по обходен маршрут.

Подпорната стена, пропаднала под пътя, е изградена в началото на 60-те години при строителството на язовирите "Въча" и "Кричим" и

досега не е основно ремонтирана, твърди АПИ. Укрепването ѝ не е било част от проекта за ремонт на пътя между Кричим и Девин. Рехабилитацията се наложи, след като през 2019 г. свлачище блокира движението между двата града и 36 км от шосето бяха основно ремонтирани за 52 млн. лв. Строителната фирма, извършила реконструкцията, обаче не е имала задължение да обследва подпорните стени, преди да положи новия асфалт.

От АПИ обещаха до ден-два да започне аварийното укрепване на пропадналия участък.

Не е ясно колко ще струва възстановяването, тъй като предстои изготвяне на технически проект.

Това е поредният проблем по пътищата на страната. Наскоро свлачище засипа ремонтният участък по пътя за Рилския манастир, а след това за близо седмица беше затворен пътят през Искърското дефиле заради срутище. Преди седмица бе затворен участък от магистрала "Струма", след като камъни паднаха върху преминаващ автомобил. Последва пропадане на пътя между селата Рударци и Кладница.

Този смел господин
изведнъж се оказа,
че е запознат с това
в коя градинка кое
дете пие бира, а не ми
е обяснил още защо
ваксините ги няма

Антон Кутев за здравния
министър Костадин Ангелов

ЦИК все още чака Здравния протокол за вота

Централната изборителна комисия (ЦИК) все още очаква протокола от Министерството на здравеопазването за безопасното провеждане на изборите, обяви в тв интервю говорителят на ЦИК Тания Цанева. Тя не успя да даде конкретика по пропускането на изборния ден заради липващите разписания от здравните власти. Все още не е ясно дали в края на изборния ден всички бюлетини ще се събират в зала "Арена Армеец", за да няма струпване на много хора на едно място. Липсва информация и как ще бъдат екипирани членовете на мобилните секции. ЦИК не е обсъждала дали да се гласува в

по-големи помещения като физкультурни салони.

Припомняме, че здравният министър Костадин Ангелов прищпорваше президента Румен Радев да насрочи дата за вота, за да можели властите да представят и здравния протокол. Държавният глава обяви 4 април за изборен още на 14 януари, но все още липсва разписание как да протече денят на изборите, така че да се гарантира здравето на избирателите.

Цанева прогнозира, че ще има проблем с ваксинирането на членовете на СИК. Причината е, че те ще бъдат обявени късно и ще има технологически

СНИМКА БГНЕС

Ураганен вятър събори селскостопанска постройка в село Биково. По Черноморието бурята нанесе най-сериозни щети в Несебър, където покрив на жилищен блок рухна върху оживен булевард. За щастие при инцидентите няма жертви

затруднения заради кратките срокове. Говорителката на ЦИК препоръчва на партиите да търсят за комисиите хора, които вече са преболели КОВИД-19 или са имунизирани. С

ваксинациите в РИК няма да има проблем, тъй като до 12 февруари те ще са сформирани. Оказа се, че членовете на Централната комисия са научили от медиите за предстоящата

ваксинация, а официалното писмо получили в петък, след което изпратили запитване до здравния министър дали трябва да се изготви график за ваксинацията.

Лекари искат конкретни указания за масовата ваксинация

И България реши да ползва всички ваксини срещу КОВИД-19 за първа доза

Липсват конкретни указания и ясно-та каква да е следващата стъпка в процеса на ваксинация, оплака се в тв интервю д-р Виктория Чобанова, председател на Сдружението на общопрактикуващите лекари за София област. Според нея лекарите се нуждаят от още информация, защото според кратката характеристика на наличните ваксини срещу КОВИД-19 човек може да бъде инжектиран, дори ако има невисока температура, а според българската Наредба за имунизациите не трябва да има температура. Нямаме и протокол за действие, ако пациент получи алергична реакция, казва д-р Чобанова. Според нея инфор-

мацията в листовките за ваксините не е достатъчна и тези подробности трябва да бъдат разписани от МЗ.

Всички доставени количества от ваксината на "Астра Зенека" да се използват за поставяне на първа доза, реши късно в понеделник Съветът на Националния ваксинационен щаб. Целта е да се ускори имунизационният процес. Благодарение на досегашното решение на българските здравни власти половината количество да се пази за втора доза, страната ни не пострада като други европейски държави от закъснелите доставки. От щаба ще препоръчат на медиците да поставят втората доза от вакси-

ната на "Астра Зенека" 10 седмици след първата. Оксфордската ваксина може да бъде използвана за всички български граждани на и над 18 г., решиха властите. Някои европейски държави се въздържат да инжектират препарата на по-възрастни, докато не излязат данни от по-големи проучвания. Франция, Германия, Австрия, Швеция, Норвегия, Дания, Холандия, Испания и Полша я препоръчват само за хора под 65 г., в Италия и Белгия тя е за хора под 55 г. "Ваксината на "Астра Зенека" няма противопоказания за хора до 55 г. Ваксините на "Пфайзер-БиоНТех" и "Модерна" са с доста добра ефективност за хора над

75 г. Има разлика в отговора на организма на младите и по-възрастните хора", коментира специалистът по епидемиология на инфекциозните болести д-р Христиана Бацелова.

У нас ваксинацията на попадащите във втора и трета фаза от Националния план ще върви успоредно. На членовете на ЦИК, на РИК и на СИК, с които започва третата фаза, ще бъде предложена ваксината на "Пфайзер-БиоНТех". В третата фаза ще бъдат включени и представители на медиите, които са смятани за "служители, участващи в поддържане на функционирането на основни за обществения живот дейности", реши щабът.

Хаос и напрежение около тестването на учениците

Деси ВЕЛЕВА

Истински хаос и напрежение сред родителите предизвика скоростното проучване дали децата в училищна възраст да бъдат изследвани с бързи антигенни тестове за КОВИД-19. Идеята на Министерството на здравеопазването бе обявена преди по-малко от седмица от Костадин Ангелов.

Проучването тръгна в училищата през последните два дни, но бе съпроводено с хаотичност и смут. Коментариите и обсъжданията във форумите и социални мрежи достигнаха до истерични прояви и груби сблъсъци. Те бяха

свързани със спешността на отговора на поставения въпрос и неяснотата как точно ще се вземат пробите.

В спешен порядък родителите трябва да дадат мнението си - крайният срок бе 9 февруари. Някои ръководства на училища пуснаха анкета в сайтовете и електронните дневници в последния момент с общ въпрос за нагласата за тестването. В някои случаи родители на две или повече деца в същото училище нямаха възможност да участват два пъти в анкетата и да заявят отказа или готовността си и за двете си деца. Другите пък получаваха съобщения от учителите по вайбър с настояване да отговорят до обяд същия

ден. В определени училища анкетите бяха анонимни, в други родителите трябваше да посочат кое е детето им. Училище в Стара Загора пък направи пусна декларации за съгласие или несъгласие, вместо да проучва нагласата.

Друго объркване дойде от неяснотите дали учениците ще бъдат изследвани "под строй" в училищата или ще трябва да бъдат водени при личните лекари, където ще се образуват опашки. Майките и бащите изразиха опасения, че пробите, взети от носа, ще наранят по-малките деца. Неразбираема остана и целта на масовото изследване.

Коментар на стр. 8

МОН не се отказва от външното оценяване след 4 и 10 клас

МОН няма да се откаже от провеждането на националните външни оценявания след 4 и 10 клас. Евгения Костадинова, директор на дирекция в МОН, се мотивира с факта, че препитванията са задължителни по закон, така че няма как да отпаднат. Въпреки нормативната уредба обаче миналата година оценяването след тези класове не бе проведено. Министърът на образованието заяви преди дни, че няма да има промени, независимо че омбудсманът поиска тази година изпитите да отпаднат заради пандемичната обстановка и дистанционното обучение.

Ако ученик не се яви, трябва да представи бележка за уважителни причини защо се е наложило това, заяви Костадинова. Тя припомни, че националното външно оценяване не спира ученика от продължаване в по-горните класове. То обаче е важно, защото дава информация за пропуските и напредъка на конкретния ученик, оценката му не е дадена от преподаващия учител, а е уловила базовите му умения, придобити в целия етап, категорични са от МОН. Според чиновниците външното оценяване дава и информация за качеството на образователната система на национално и регионално равнище, също и дали е адекватно обучението за съответната възрастова група.

Близо 800 бебета по-малко за година

Въпреки че касата вече плаща по-скъпо за естествено раждане, 47% са със секцио

Нов спад на ражданията има и през 2020 г., въпреки очакванията на мнозина за ръст. През миналата година новородените са 53 968, което е със 794 по-малко от 2019 г., сочи анализ на "Индекс на болниците", в който данните са от НЗОК. Бебетата са родени в 105 лечебни заведения в страната, като в 13 болници има над 1000 раждания на година. Най-много - над 2 хиляди, са ражданията в четири столични болници - "Майчин дом" - 3397, "Шейново" - 2285, "Св. София" - 2233, "Надежда" - 2045, както и пловдивската "Селена" - 2279 и варненската "Проф. Димитър Стаматов" - 2001. В 14 лечебни заведения ражданията са под 100, а най-малко, под 50, са в общинските болници в Каварна, Кубрат, Мадан и Белоградчик. По около 50 раждания годишно има и в големи градове като Хасково и София, но те са в частни клиники.

Делът на ражданията с цезарово сечение продължава да е голям - 47%. През лятото БЛС и НЗОК подписаха анекс към Националния рамков договор, с който клиничната пътека "Раждане" бе разделена на две - за естествено раждане с цена 1100 лв. и за секцио - 960 лв. От анализа на "Индекс на болниците" става ясно, че близо 40 са лечебните заведения, в които делът на ражданията със секцио е по-висок от средния за страната. Над

80% е цезаровото сечение в "Торакс" в Пловдив, "Св. Марина" в Плевен, "Лозенец" в София, а в хасковската "Хигия" през 2020 г. има 23 раждания и всички чрез цезарово сечение. На обратния полюс са "Св. Петка Българска" в Нова Загора, където всичките 122 раждания са по естествен път, както и МБАЛ в Белоградчик с 44 раждания, МБАЛ в Ихтиман с 91 раждания и др. Запазва се относително еднакъв и броят на ражданията с форцепс или вакуум. През миналата година по този начин са осъществени 408 раждания срещу 429 през предходната. Най-голяма част от тях са извършени в големите специализирани АГ-болници като "Майчин дом" и "Шейново", където са и най-много тежки раждания.

Процентът на смъртността при ражданията се запазва под единица, макар че през 2020 г. е 0,62%, а година по-рано - 0,52%.

По време на пандемията има и положителна тенденция - недоносените бебета намаляват от 13,37% през 2019 г. на 12,37% от всички раждания. В близо 30 болници са обгрижвани и бебета с висока степен на недоносеност, родени под 1499 грама. Децата, родени с нормално тегло - над 2500 г, но са имали нужда от специални грижи в неонатология, са били 19 433 срещу 19 856 през 2019 г.

Бебе с впечатляващи размери - тегло 4760 гр и дължина 55 см, проплака в понеделник вечер в Отделението по Акушерство и гинекология към УМБАЛ в Пловдив. Костадин е второ дете за 20-годишната майка Руска Стоянова от Калояново

Само София и Кърджали увеличават населението си

В Южна България само общините София и Кърджали са увеличили населението за периода 2009-2019 г., показва икономическо и соци-

ално проучване на Института за пазарна икономика (ИПИ). За десетте години броят на столичани е нараснал с близо 80 000 души, а

на Кърджали - с 3500. Това обаче се дължи на механично придвижване, а не на баланс между раждаемост и смъртност, обясни икономистът Адриан Николов при онлайн представянето на анализа на ИПИ. Най-много население за посочения период са изгубили Пазарджик и Стара Загора - по около 38 000 души. Анализаторите обясняват

това с придвижването на хора от двете области към София, Пловдив и Бургас.

Естественият прираст на населението е почти равен за повечето области на юг, но е най-висок в Кърджали, където и миграционните процеси имат влияние на изборния цикъл, коментира експертът. Пловдив е привлекателен център за миграция, което показва, че

местната индустрия е "гладна" за кадри. Придвижването към Бургас се дължи на туристическия сектор. По-малките области като Сливен, Смолян и Кюстендил са големите доноори на население. За 10 години те са загубили по около 10% от населението си.

За периода се отчита леко повишаване на дела на населението, което е под линията на

бедност, във всички области освен Ямбол, а Кърджали свива този дял. Най-сериозно влошаване на пазара на труда има в Благоевград заради закриване на няколко големи предприятия в областта и свиване в туризма. Бедността там ще се окаже още по-голяма, когато излязат данните за 2020 г. Като цяло динамиката на бедността е негативна, отчитат от ИПИ.

**Изминаха 26 ГОДИНИ
от смъртта
на нашата скъпа майка и баба**

**ЗОРКА ДИМИТРОВА
ТОПОЛСКА**

**НИКОГА НЯМА ДА
ТЕ ЗАБРАВИМ!**

От семейството

Двойно повече са безработните от намерилите работа

Аида ПАНИКЯН

За първите пет седмици на годината новите безработни са 43 166, а постъпилите на работа са 19 391 души. Така на борсата са отишли около 2 пъти повече хора, отколкото са наетите. Това показват данните на НСИ. В първата седмица на февруари

има нов скок на регистрираните безработни - 8133. Най-малко съкратени през седмицата има в Габровска област - 88 души, а най-много са в столицата - 740, следвана от Пловдив - 718. И в първата седмица на януари пратените на борсата бяха особено много - над 15 700.

В периода 1-7 февруари е и най-големият брой назначени на работа - 5228. Най-малко наети

има в област Търговище - 70 души, а най-много са в София - 537. В предходните четири седмици бяха между 3300 и 3800 седмично. Навярно големият брой постъпили на работа се дължи на отворените от началото на месеца бизнеси. В последните две седмици на годината постъпилите на работа в цялата страна бяха по-малко от 1700 души.

Запорираат компенсации за кризата на длъжници

Причината - пропуск в закона за извънредното положение

Недомислица, свързана с подкрепата за хората от затворени бизнеси, ще трябва да оправят спешно депутатите. Част от компенсациите по програмата “Запази ме” отиват директно за покриване на стари задължения и не стигат до получателите си. Проблемът стана известен след сигнали на граждани до омбудсмана Диана Ковачева. Пропускът ще се отстранява с промени в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение.

Става въпрос за компенсациите, които до Нова година бяха по 24 лв. на ден и се предоставят на хора, които принудително не работят заради наложени от държавата мерки. От 1 януари те са 75% от осигурителния доход на човека. Според омбудсмана от тази

година компенсациите се покриват от бюджета, а не от европейски програми, поради което могат да бъдат запорирани при дългове. Ковачева твърди, че същият проблем възниква и с бонусите от 1000 лв. за работа на първа линия, които се полагат на лекари, медицински сестри и пр.

По време на извънредното положение и два месеца след края му депутатите поставиха под защита от запориране възнагражденията, банковите сметки на физически лица и др. Сега омбудсманът настоява в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение да се запише, че върху вземанията за компенсации, отпускани по линия на “Запази ме”, не могат да бъдат правени удържки, освен за вземания за издръжка. Ковачева съобщи, че

СНИМКА БГНЕС

Диана Ковачева

има съгласието на председателя на бюджетната комисия Менда Стоянова да се направи промяна в закона. В момента в парламента се обсъждат други промени в него и въпросният текст вероятно ще бъде включен в тях. Министърът на икономиката Лъчезар Борисов също потвърди, че е сезирал НАП по проблема.

“По смисъла на постановлението “компенсации” са суми, които се изплащат под формата на помощи на работниците и служителите, чиито доходи от труд се намаляват в резултат от преустановяване на дейността, за която са наети на работа, на основание на акт на държавен орган. Компенсациите, изплатени по реда на това постановление, представляват необлагаем доход по смисъла на чл. 13, ал. 1, т. 15 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица”, смята Ковачева. Тя се е обърнала към Камарата на частните съдебни изпълнители и Асоциацията на банките в България, от които е получила разбиране за извънредната и социална насоченост на средствата, но са представени и аргументи за липсата на изрично правно основание за изплащането им на гражданите, при условие че банковите им сметки са запорирани.

РУМЕН ДРАГАНОВ:

Управлението на туризма е пълен провал

Създадената организация по време на пандемията говори за пълен провал на политиката на управление на българския туризъм. Така директорът на Института за анализи и оценки в туризма и председател на Конфедерацията на българския туристически бизнес Румен Драганов оцени правителствените мерки в подкрепа на бранша. Има провалена политика в управлението на туризма и в законодателната част, която силно бави сектора, особено сега в условията на пандемия, каза Драганов пред БНР. Разочаровани сме от липсата на смислени мерки за подпомагане на българския туризъм в условията на ограничения, посочи той. “Всички мерки в нашата страна са на база европейски програми, от които ние чакаме средства. Още не са задействани механизмите на българския бюджет, който незабавно да финансира хората, които са в страхотна нужда”, смята Драганов.

Непрестанните недоразумения по схемите за подпомагане на туроператорите изострят напрежението сред фирмите в бранша. Недоволството се подсилва от драматичното забавяне както на помощите за запазване на работните места, така и на тези за повишаване ликвидността във фирмите. Почти година след като пандемията почти преустанови туристическите пътувания по света нашите туроператори и туристически агенти са получили от държавата символични суми. Парите за задържане на персонала се изплащат с няколко месеца закъснение. Единствената засега преведена компенсация в размер на 10 млн. лв. се оказва напълно недостатъчна за над 800 кандидати туроператора. За обещаните през есента 51 млн. лв., с които

Румен Драганов

приоритетно да се върнат парите за неосъществените екскурзии, тепърва започва подаването на заявления.

“Проблемите започнаха още със схемата за запазване на заетостта 60/40, където имаше двоен стандарт - за нас не признаха за разход заплатите на персонала, докато за хотелиери и ресторанти се признават. После помощта за фирмите от 10% от оборота бе орязана на 1% и така някои туроператори получиха по 500-1000 лв., с които дори не могат да платят хонорара на консултанта”, заяви пред БНР туроператорът Иван Кирязов от Бургас. Въпреки уверенията на правителството, че електронното кандидатстване за помощите ще бъде бързо и лесно, туроператорите са били изключително затруднени при попълване на документите в информационната система за управление на еврофондовете ИСУН.

Властта тегли нов заем за 300 млн. лв.

Правителството ще тегли нов дълг, става ясно от съобщение на БНБ. В понеделник, 15 февруари, на аукцион ще бъдат предложени държавни ценни книжа за 300 милиона лева. Става въпрос за лихвоносни съкровищни облигации със срокност 10 години и 6 месеца. Годишният лихвен процент е 0,1 на сто. Това е първата емисия държавни ценни книжа на вътрешния пазар, след като страната стана член на механизма на валутните курсове ERM II и на банковия съюз.

През септември 2020 г. България излезе на външните пазари и постигна много добра доходност. В началото на миналата година, още преди кризата с КОВИД-19, финансовото министерство набираше поэтапно дългов ресурс от

вътрешния пазар, но отказа поръчките от последната предложена емисия заради сериозното нарастване на доходността. Именно заради това Министерството на финансите се отказва да пласира последната емисия ДЦК в края на април 2020 г. Така на вътрешния пазар за последно бяха продадени държавни ценни книжа в средата на април, като за четирите месеца на 2020 г. изтеглената сума достигна 1,2 млрд. лв. Впоследствие обаче правителството изтегли дълг на международните пазари в размер на близо 5 млрд. лв.

За 2021 г. депутатите, по предложение на Кирил Ананиев, решиха такванът на поетия нов дълг да бъде 4,5 млрд. лв., който се очаква да покрие по-голямата част от планирания дефицит в размер на 4,8 млрд. лв.

КОВИД-19 съкрати работното време

КОВИД-19 ускори края на 8-часовия работен ден и 5-дневната работна седмица. Това показват наблюденията на Adecco Group. Все повече компании се насочват към 4 работни дни седмично, а някои експериментират дори с повече време за почивка на персонала. Според скорошно глобално проучване на Adecco 2/3 от анкетирани мениджъри на фирми са убедени, че договорите и заплатите на служителите трябва да се фокусират повече върху постигнатите

резултати, а не толкова върху отработените часове.

Резултатите от анкетата, проведена сред директори и управители на 8000 фирми, сочат, че при по-малко време за труд производителността расте. Първо, хората получиха повече автономия и са доволни от това. 76% от анкетирани у нас казват, че имат частичен или пълен контрол върху работния си график. Това е увеличение с 21% спрямо нивата преди пандемията. Второ, в осемте анкетирани

държави, включително САЩ, Япония, Германия и Италия, търсенето на по-голяма гъвкавост в работата се е увеличило. 75% от служителите заявяват, че биха искали да запазят гъвкавост по отношение на работното време и графика си, както и как и откъде могат да работят. Всеки втори от трима работещите родители (67%) изтъква, че е чудесно работодателят да се съобразява с нуждите им и грижите за децата в условията на безпрецедентна пандемия.

Губим по 100 млн. евро седмично от извънредните мерки

Петседмичното забавяне на ваксинацията струва на европейската икономика 90 млрд. евро

По 100 млн. евро губи българската икономика за всяка седмица на извънредни мерки заради пандемията, показва анализ на компанията за застраховане на търговски кредити “Юлер Ермес”. Според експертите забавянето на ваксинацията акумулира постоянни щети и забавя възстановяването както у нас, така и във всички европейски държави. Според последния доклад на компанията изоставането от имунизационния план на Стария континент с пет седмици вече е нанесло вреди от близо 90 млрд. евро. Сравнението показва, че европейските държави се справят със ситуацията значително по-зле от САЩ и Великобритания, където се

поддържат около четири пъти по-високи темпове на ваксинация.

За да наваксат пропуснатото време и да успеят да постигнат набелязаната от Европейската комисия цел за имунизирание на 70% от възрастното население до лятото на 2021 г., властите трябва да действат средно шест пъти по-бързо в сравнение с досегашната ситуация. В противен случай, ако темповете останат непроменени, желаният имунитет може да бъде достигнат чак в края на 2022 г. Според експертите оптимистичният сценарий е възможен при преодоляване на блокажа с производството и дистрибуцията на ваксини до края на първото тримесечие на 2021

г. Това може да стане с откриването на нови производства или одобряването на нови препарати, включително такива, които изискват поставянето на еднократна доза. В такъв случай е реалистично темпът на ваксинация

да достигне до 1% от населението седмично, което пък би компенсирало забавянето на старта в третото тримесечие на годината. Калкулацията показва още, че инвестицията във ваксини има висока възвръщаемост, защото е че-

тири пъти по-ниска в сравнение със загубите, които се генерират от блокадите.

Анализаторите на “Юлер Ермес” са категорични, че държавите, които успеят да поддържат високи темпове на имунизирание, не само ще редуцират загубите, но и ще спечелят сериозно икономическо предимство. Напредъкът в процеса ще им позволи разхлабване на мерките, а това ще доведе до увеличаване на потреблението и инвестициите, възстановяване на сектора на услугите и освобождаване на спестяванията. Успехът или неуспехът в тази посока биха имали пряко отражение и върху политическите процеси и доверието в правителствата, предвижда докладът.

БОГОМИЛ МАНЧЕВ:

Седми блок ще струва най-малко 6-7 млрд. евро

България не трябва да се отказва от проекта за АЕЦ “Белене”, а в допълнение да започне да реализира Седми блок в АЕЦ “Козлодуй” и още днес да започне процедура за одобрение на площадка и за Осми блок, ако иска да покрие изискванията на европейската Зелена сделка и да може да си гарантира в следващите години сегашните мощности. Това мнение изрази председателят на Българския атомен форум “Булатом” Богомил Манчев пред БТВ. Той изчисли, че ако се работи по предложението на правителството за преместване на част от доставеното за АЕЦ “Белене” оборудване на площадката на бъдещ седми блок на АЕЦ “Козлодуй”, това ще струва в оптимистич-

ния вариант 6-7 млрд. евро и ще отнеме между 12 и 15 години. Отделно ще остане оборудване, на практика неизползваемо.

Освен това трябва да се вземе съгласието на “Росатом” за подобен проект. Дружеството на сегашната ядрена централа - “АЕЦ Козлодуй Нови мощности”, е нужно да се обособи като отделна фирма под шапката на Българския енергиен холдинг, за да няма съмнения за кръстосано субсидиране заради общата собственост на сегашните реактори и бъдещата ядрена мощност. “Питането е дали тази компания ще е сто процента държавна или и там ще има чужди партньори, тъй като 6-7 млрд. евро ще струва самостоятелен блок и това е оптими-

стична цена. Тепърва тази нива, която показва премиерът, трябва да се свързва с различните съоръжения - черпене на вода от Дунав или към електрическата мрежа”, коментира бившият собственик на един от основните консултанти на проекта за АЕЦ “Белене” - “Риск Инженеринг”.

За сравнение проектът за двата блока на АЕЦ “Белене”, за който процедурата за търсене на стратегически инвеститор за дострояването на централата все още не е прекратена, се оценява на 10 млрд. евро. Манчев коментира още, че предложението на американския посланик Херо Мустафа за хибриден реактор в АЕЦ “Козлодуй”, при който да се използва беленското оборудване и мощността да

СНИМКА БГНЕС

Богомил Манчев

работи с американско свежо ядрено гориво, технически е възможно, но не може да стане веднага.

Коментар на стр. 8

Валентин Николов кандидатства за шеф на БЕХ

Председателят на парламентарната енергийна комисия Валентин Николов от ГЕРБ обяви, че се е кандидирал за член на ръководството на Българския енергиен холдинг. Във фейсбук той информира, че е подал заявление за напускане на Народното събрание и е подал документите си за участие в конкурса, обявен от Министерството на енергетиката за избирането на трима от петимата членове на съвета на директорите на мегахолдинга, управляващ активи за 12 млрд. лв.

По-рано пък лидерът на АБВ Румен Петков каза, че заместничката му в партията Любомира Ганчева също ще се кандидатира за поста, макар

само преди дни да бе съобщено, че тя ще е в кандидат-депутатските листи на АБВ. На последните местни избори тя бе кандидат за кмет на Пловдив. На 8 февруари изтече срокът за подаване на заявление за участие в конкурса за трима членове на борда на БЕХ, представители на държавата. Същия ден и Агенцията за публични предприятия и контрол обяви своята процедура за номинирането на двамата независими представители. Това трябва да стане до 18 февруари, като критериите повтарят тези на конкурса на енергийното ведомство. От министерството не съобщиха кои са подалите документи за участие в

тяхната процедура, нито дори бройката им. Кандидатите, от които се е разкрил само Николов, ще бъдат оценявани неясно от кого според визията им за управление, познанието на тенденциите в енергетиката и анализа им за основните проблеми и предизвикателства пред предприятието. До следващите етапи на процедурата няма да се допускат кандидатите с оценки под 3,50.

Според информационно-правните регистри, преди да стане депутат на ГЕРБ през 2009 г., Николов е притежавал фирмата “Макрон”, която се е занимавала с доставки на храна за детските градини в София.

Газът поевтинява през март, но поскъпва с над 16% през април

Държавният газов доставчик “Булгаргаз” е внесъл в енергийния регулатор заявление за утвърждаване на цена през март в размер на 28,64 лв./МВтч (без цени за достъп, пренос, акциз и ДДС), което е спад спрямо сега действащата тарифа от 30,39 лв. За април обаче прогнозите са за нов ръст от над 16 на сто спрямо бъдещата мартенска цена, ако тя бъде одобрена. Тъй като стойността на природния газ е свързана с движението на европейските газови борси до последния ден на предходния месец, от миналата година “Булгаргаз” ви-

наги на първо число внася актуализирано заявление.

При това положение не е сигурно дали цената от следващия месец ще е 28,64 лв./МВтч. “Булгаргаз” обаче е длъжен да прави прогнози за месец напред и според обявените сега очаквания през април газът трябва да струва 33,41 лв./МВтч, което е с над 16 на сто повече от предложената за март. И тя вероятно ще претърпи промени. От март миналата година, след преговарянето на руските газови доставки, цената следва и европейските газови борси и се определя всеки месец.

СНИМКИ БГНЕС

Демонстрант помага на пострадал от водни оръдия участник в поредната масова протестна акция срещу военния преврат в Мيانмар, проведена в столицата Найпидо. Продължава масовото недоволство и в най-големия град на страната Янгон

СЗО не откри произхода на КОВИД-19 в Ухан

ЕС сключи трети договор с „Пфайзер“ за още ваксини

Световната здравна организация (СЗО) заяви, че не е успяла да установи как се е появил КОВИД-19 на пазара в Ухан през 2019 г. Мисия на организацията прекара месец в Китай, за да провери първоизточника на пандемията.

Според представители на мисията е възможно пазарът за морски дарове в Ухан да е станал източник на разпространението на коронавируса. Но според наличната информация не е възможно да се определи как вирусът е попаднал на пазара, обясни ръководителят на експертната комисия по регистрирането на КОВИД-19 към здравното министерство на Китай Лян Ванян. Не са открити и доказателства, че вирусът се е разпространявал преди декември 2019 г.

Мисията е проучвала 4 версии за предаване на инфекцията към човека: от животно, чрез междинен гостопри-

емник, чрез замразени продукти или вследствие на лабораторен инцидент. Животното, станало източник на коронавируса, не е установено. Версиите, че вирусът се е прехвърлил директно, както и че е изпуснат от лаборатория, не изглеждат достоверни, смятат от СЗО.

Еврокомисията съобщи, че е приключила нова сделка с „БиоНТех“ и „Пфайзер“ за закупуване на още 300 млн. дози от ваксината им срещу коронавируса. ЕС вече има договори за 600 млн. дози. Държавите от ЕС са направили поръчки за 200 млн. дози от новата поръчка с доставка 2021 г.

Европейският лекарствен регулатор съобщи, че са приключили консултациите с разработчиците на руската ваксина и вече е възможно да бъде поискано лицензиране. Все още обаче

няма заявка от авторите на ваксината. Според представител на агенцията разрешителното може да бъде издадено, когато бъдат обезпечени мащабни доставки на ваксини, вероятно през май или юни. Междувременно РИА Новости съобщи, че заявката за регистриране в ЕС на ваксината „Спутник V“ е подадена на 29 януари.

Над 376 000 потвърдени случая на коронавирус са регистрирани за последното денонощие в света, като от началото на пандемията са били инфектирани почти 106 млн. души, съобщи СЗО. Починалите са 2,3 млн. Повече от половината от новите случаи са регистрирани в Северна и Южна Америка, следвани от Европа и Югоизточна Азия. Най-много случаи са съобщени от САЩ 26,6 млн., Индия 10,8 млн., Бразилия 9,5 млн. и Русия 3,9 млн.

Заев търси атлантическа подкрепа срещу България

Позицията на България е „анахронична“ и „противоречи на международното право“, заяви премиерът на РС Македония Зоран Заев, който в участия в онлайн панел на американския мозъчен тръст „Атлантически съвет“ на тема „Северна Македония на прага на Европа“. Панелът е част от едноименното проучване, изготвено от съвета, пише в. „Нова Македония“. На дебата присъстваха много експерти по Северна Македония и Западните Балкани, включително бившият генерален секретар на НАТО лорд Робъртсън, посланиците Робърт

Гелбърт, Майкъл Карпентър, Джеймс О'Брайън от преходния екип на президента Джо Байдън и Деймиън Мърфи от комисията за външните работи на Сената на САЩ. „Вярвам, че ако продължите да ни помагате, ще намерим решение веднага след изборите в България, защото това е смислен проблем. Не трябва да мислим как да блокираме или спрем някого, а да гледаме към бъдещето и да го обезпечаваме“, каза Заев.

По думите му България разбира, че ние имаме право на суверенитет и право на самоидентификация.

Еврокомисията защита Борел за Русия

73-ма от 705-те евродепутати изпратиха писмо до лидерката на Еврокомисията Урсула фон дер Лайен с искане за оставка на първия дипломат на ЕС Жозеп Борел. Те са недоволни от поведението му по време на визитата в Москва миналата седмица, което според тях е навредило на репутацията на ЕС. Европарламентът организира изслушване на Борел като извънредна точка от пленарната си сесия.

Инициатор за писмото е естонският депутат Рихо Терас от ЕНП, като подписали са основно от Полша, балтийските страни, Чехия, Сло-

вакия и Румъния.

Еврокомисията (ЕК) обаче защита Борел, като заяви, че посещението му в Москва е било необходимо, „за да се опита да убеди Русия да се откаже от подхода на конфронтация“. Председателката на Комисията подкрепя напълно върховния представител. Това беше едно крайно деликатно пътуване. Знаехме го още преди той да отиде в Русия и случилото се там потвърди очакванията. Човек не бива да се отказва от едно посещение, защото изглежда трудно“, заяви говорителят на ЕК Ерик Мамер.

НАКРАТКО

Протестите за Навални се възобновяват

От 14 февруари ще бъдат подновени протестите с искания за освобождаване на Алексей Навални в Русия. Ръководителят на щабовете на Навални Леонид Волков заяви, че е променена позицията за прекратяването им до пролетта. Говорителката на руското външно министерство Мария Захарова съобщи във Фейсбук, че решението е било взето след виртуална среща на хора от екипа на Навални с постоянните представители на НАТО в Брюксел.

Населението на Китай застарява

Броят на регистрираните раждания в Китай през 2020 г. е спаднал с 15% за година, въпреки че през 2016 г. беше отменено правилото за едно дете на семейство. Миналата година са родени 10,04 млн. деца по данни от здравното министерство и 14,64 млн. по информация от статистиката. Ражданията намаляват за четвърта година. Предвижданията са, че ще са необходими 15 г., докато политиката за две деца даде видим резултат. Очаква се, че до 5 г. китайските пенсионери ще станат 300 млн.

Нидерландия спира осиновяването на деца от чужбина

Властите в Нидерландия обявиха, че ще преустановяват осиновяването на деца от чужбина заради открити нередности и престъпления, извършвани от държавни служители между 1967 и 1998 г.. Установени са фалшифициране на документи, трафик на деца, измами и корупция, особено при международни осиновявания от Бразилия, Колумбия, Индонезия, Шри Ланка и Бангладеш.

Снежен хаос по пътищата в Германия

Хиляди шофьори останаха блокирани в задръствания в северните и източни германски провинции заради силния снеговалеж, който продължава от неделя. Бъркотията е причинена от камиони, затънали в снега, които препречат движението. Министърът на транспорта Андреас Шойер помоли жителите да избягват да се качват в автомобилите си поне до сряда. Влаковете се движат с огромни закъснения заради затрупване и обледеняване на релсите.

Екип на индийската гражданска защита извършва спасителни операции в тунел, блокиран от кал и отломки край ВЕЦ в северния щат Утараханд. В този щат част от хималайски ледник се срива в язовир, предизвиквайки лавина от водна маса, ледени и скални отломки в долината на местна река. По неокончателни данни са загинали 150 души, включително работещите във ВЕЦ-а

Къде е мозъкът?

Деси ВЕЛЕВА

Къде са нечий мозъци, питаме за пореден път тези дни. Особено след като от държавата решиха да сервират поредната порция стрес на и без това измъчените родители. На онези, които са в постоянно напрежение дали децата им ще ходят на учи-

лище, докога, кой ще ги гледа вкъщи, кой ще ги обучава, ще се разболеят ли или ще пренесат вируса на старата си баба. Именно тези майки и бащи станаха отново жертва на чиновнически недомислици, породени от липсата на комуникационни умения.

Отново става дума за тестване. Този път идеята на здравното ведомство е то да обхванат учениците, като преди това се проучат нагласите на родителите. По традиция не се започна обаче с подробна разяснителна кампания, която да обясни и на най-неграмотните и опортюнистично наст-

роени майки и бащи каква е целта на изследването, как, къде и от кого ще се прави то. Вместо това в рамките на ден-два изнервените родители бяха затрупани от ошашавени директори и учители с мейли и вайбър съобщения с настояване за спешен отговор. А резултатът от подобна скорострелна и неразяснена инициатива е предизвестен. Отсега е ясен и няма нужда да чакаме обобщения на анкетите.

Пълен провал е най-точното определение за поредните напъни на държавните ведомства да внесат някаква сигурност и спокойствие в системата на образова-

нието. Вместо това въведоха още хаос и затвърдиха позициите на скептиците, че когато не си сигурен, е по-добре да не правиш нищо - сиреч, да не позволиш да тестват децата ти. Затова и няма да изчезнат необуздано-обезумелите налудничаво-опасни обобщения на майки, според които "никой нормален родител няма да позволи да бъркат в мозъка на детето му през носа, за угода на някакви стъкмистики и тъпащи". И сега се питаме - къде е детският мозък и има ли той пряка връзка с носа? Но къде е и управленският мозък и свързан ли е той с мисленето?

Трай, коньо...

Евгени ГАВРИЛОВ

"Да изпуснеш пилотното, за да гониш дивото", "На брашното евтин, на триците скъп". Това са две поговорки, които прилягат за актуалните енергийни проекти у нас. Доказва го и мнението на енергийния експерт Богомил Манчев, на което може да се вярва. Според него нов реактор в АЕЦ "Козлодуй" ще струва най-малко 6-7 млрд. евро.

Освен това трябва да се вземе съгласието на "Росатом" за подобен проект. Дружеството на сегашната ядрена централа - "АЕЦ Козлодуй Нови мощности", е нужно да се обособи като отделна фирма под шапката на "Български енергиен холдинг", за да няма съмнения за кръстосано субсидиране заради общата собственост на сегашните реактори и бъдещата ядрена мощност.

И какво излиза? Доскоро 10 млрд. евро за два реактора на АЕЦ "Белене" на Него Му се виждаха прекалено висока цена, а сега е готов да даде много повече за рисков проект, какъвто може да се окаже Седми реактор на Първа атомна. Премиерът има ход - да по-

моли новия по-голям брат да покрие разликата в цената. Това обаче едва ли ще се случи, като знаем как се разви ситуацията около изребителите. Някои държави ги получиха като подарък, а България си ги плати, още преди машините да бъдат произведени. Освен това се оказва, че страната ни ще загуби и 250 млн. евро, дадени досега за лицензите около АЕЦ "Белене".

Иначе възможността оборудването, доставено за "Белене", да се инсталира като нов блок в "Козлодуй", неведнъж е коментирала през годините, в които проектът за втора атомна централа у нас е бил замразен. Доминиращо е експертното мнение, че монтирането на оборудването

от АЕЦ "Белене" на площадка в Козлодуй не е възможно, защото то е изработено за друга лицензирана площадка и не може с лека ръка да бъде местено. Май никой няма намерение нищо да строи...

Да вземем и другата гордост - "Балкански", пардон "Турски", пардон "Южен поток", пардон "Син поток". Наскоро стана дума, че заради тези проекти, които непрекъснато сменяха заглавието си, в земята са заровени 3 млрд. лв., като резултатът от това е съмнителен. Причината е проста - няма достатъчно суровина той да бъде захранван. А за прехвалената газова връзка с Гърция е валидна трета поговорка - "Трай, коньо, за зелена трева".

Докторе, защо така?

От стр. 1

Не успяха с договора за "джипките на МВР", сега вас овъртолиха с евентуален "купон" на един тийнейджър, пък бил той и син на президента. Гнусна история, а?

Кой ви подучи да тиражираше информация, внушавайки неистини в стил "жълт

сайт"? Качиха ви "на шейната", но явно знаете каква е цената. Заслужава ли си? Не ви ли пука за авторитета на професор и лекар, че така лесно позволявате да късат от него.

Ех, професоре, докторе...

Защо не реагирате на онези въпроси, които от вас чакат отговор? Какво съдържа здравни-

ят протокол за изборите? Защо държавата изоставя с ваксинациите? Защо властта договори от "най-гадните" ваксини? Защо нямате кампания, която да накара хората да спазват мерките и да се ваксинират? Защо безумните ви заповеди падат една след друга в съда? Защо общопрактикуващите лекари не знаят какво да

правят за масовата ваксинация? Кога ще има ваксини за пенсионерите и другите рискови групи?

Хората вярват на лекарите, боготворят ги, докторе? А на вас защо не вярват? Защото първо станяхте търговци в храма на здравето, а сега продадохте и душите си на властта, към която се нагаждате.

ДЕН НА ПЧЕЛАРЯ. Отбелязва се на църковния празник Св. Харалампий - покровител на пчеларите. Носи се мед за освещаване в църквата. Смята се, че той е придобил лековити сили, затова се пази за специални случаи. Пече се питка, която също се освещава и се раздава за здраве и благополучие.

1867 - РАЖДА СЕ КОНСТАНТИН БАЙКУШЕВ, ЛЕСОВЪД (УМИРА 1932 Г.). Открива и описва през 1897 г. вековната черна мура в местността Бъндерица в Пирин, наречена на него Байкушева (на снимката). Възрастта ѝ се оценява на над 1300 г., което я прави най-старото иглолистно дърво в държавата и едно от най-старите в света. Приблизителните ѝ размери са: височина 26 м, диаметър 2,2 м и обиколка 7,8 м.

1879 - ОТКРИТО Е УЧРЕДИТЕЛНОТО СЪБРАНИЕ В ТЪРНОВО. В работата му участват 229 депутати - 117 по право (представители на изборните административни и съдебни съвети), 88 избрани и 24 назначени от княз Дондуков. Задачата на събранието е изработване на конституция на Княжество България. За председател е избран митрополит Антим I Видински, а за подпредседатели Петко Каравелов и Тодор Икономов. Представители от Македония, Одринска Тракия и Източна Румелия (45) участват в едномесечните частни заседания на депутатите по въпроса за националното обединение.

1890 - РАЖДА СЕ БОРИС ПАСТЕРНАК, РУСКИ ПОЕТ И ПИСАТЕЛ (УМИРА 1960 Г.). Носител на Нобелова награда за литература през 1958 г., която отказва с мотива, че е "незаслужено признание". Шведската академия обявява, че отказът не променя валидността на наградата. Известен е най-вече с монументалния трагичен роман за съветска Русия "Доктор Живаго", издаден за първи път в Италия през 1957 г. В Русия е отпечатан през 1987 г.

1891 - УМИРА СОФИЯ КОВАЛЕВСКА, РУСКА МАТЕМАТИЧКА И ПИСАТЕЛКА (Р. 1850 Г.). Доктор на Гьотингенския университет, професор на Стокхолмския университет. Получава награди за своите научни разработки по математически анализ, механика и астрономия на Парижката и на Шведската академия на науките. През 1889 г. е избрана за първата жена член-кореспондент на Академията на науките на Санкт Петербург.

1898 - РАЖДА СЕ БЕРТОЛТ БРЕХТ, НЕМСКИ ПОЕТ И ДРАМАТУРГ (УМИРА 1956 Г.). Увелича се по Маркс, а след установяването на националсоциалистическа диктатура в Германия емигрира в Дания. По-късно се преселва в САЩ, където е разпитван от Комисията за борба с антиамериканска дейност и набедеден за комунист, едва избягва затвора. Създава театър "Берлинер ансамбъл". Най-значителните му драматични произведения са "Опера за три гроша", "Майка Кураж и нейните деца" и др.

1923 - УМИРА ВИЛХЕЛМ РЪОНТГЕН, НЕМСКИ ФИЗИК (Р. 1845 Г.). Открива и документира електромагнитно излъчване, известно днес като рентгеново. Апаратът, създаден от Ръонтген за тази цел, е познат като рентгенов апарат. За това си откритие получава първата Нобелова награда за физика през 1901 г.

Ново знание за културата по земите ни

За Деня на археолога учените от БАН представят
результатите от разкопките през 2020 г.

Велиана ХРИСТОВА

Както всяка година около 14 февруари - Деня на българските археолози, Националният археологически институт с музей (НАИМ) при БАН представя резултатите и находките от теренните проучвания през изминалата година. Националната изложба "Българска археология 2020", която се открива утре, четвъртък, от 18 ч., е 14-а поред годишна изложба на НАИМ. Очевидно, КОВИД- пандемията не можа да надвие учените, ако се съди по представителните извадки на интересни находки и богатия илюстративен материал, който представя експозицията. Водещ организатор е гл.ас. Камен Бояджиев, завеждащ отдела "Експозиции" в НАИМ.

Изложбата включва над 350 експоната от 27 обекта - от Праисторията до Средновековието. Сред тях са продължаващите проучвания на праисторическите селищни могили Провадия, Порой и Козарева могила, къснобронзовият некропол при Балей, гръцката колония Аполония Понтика в Созопол, римските градове Филипопол, Рациария, Ескус, Сексагинта Приста, Алмус, средновековните столици Плиска и Велико Търново. Представени са и обекти от спа-

сителните разкопки по разширяването на газопроводната траса по магистрала "Хемус", международния път Е79 в участъка Видин-София и жп линията Пловдив-Бургас. Впечатляват и къснонеолитните селища до Ковачевец, Поповско, И Бъта, Панагюрище, къснохалколитният некропол край Градище в Шуменско, римските

селища във Видинско.

По традиция учените от НАИМ показват годишната изложба в партньорство с колегиите си от цялата страна. Този път участват 16 исторически и археологически музеи - освен НИМ, това са музеите във Варна и Пловдив, Велико Търново, Видин, Плевен, Русе, Шумен, Несебър, Раднево, Лом, Пана-

ДОЦ. ХРИСТО ПОПОВ,
ДИРЕКТОР НА НАИМ:

Въпреки вируса годината ни бе успешна

■ Доц. Попов, попречи ли пандемията и ограничителните мерки на работата на археолозите?

- Въпреки сериозните затруднения, причинени от разпространението на коронавируса в България, 2020-а бе много важна и успешна за българската археология. Работата ни обхвана мащабни спасителни разкопки и множество планирани проучвания в цялата страна. Получихме финансиране за повече от 100 проекта.

ГЛ.АС. КАМЕН БОЯДЖИЕВ,
ЗАВ. ОТДЕЛ „ЕКСПОЗИЦИИ” В НАИМ:

Увеличават се научните публикации

■ Разкопките са само първи етап на проучванията, следва научният анализ. Заради седемето въщи правят ли учените ви повече публикации?

- Краят на сезона всъщност за нас приключи преди около два месеца, голяма част от колегите бяха на терен до ноември, дори декември. Археологическото лято вече се разтяга между март и декември. Така че резултатите от настоящите проучвания тепърва предстои да бъдат публикувани. Но през миналата година се наблюдава повишение на публикациите, може би донякъде свързано и с по-домашния режим на работа на част от колегите. Може би говорим за добра тенденция, надяваме се, че тя ще продължи. Това донякъде е свързано и с обема на проучванията. Мащабните проучвания изискват по-дълго време за обработка и осмисляне на материала, за реставрация, анализ. Научните резултати невинаги може да се представят с находки, но те са изключително ценни за обогатяването на познанието за цивилизациите по нашите земи.

Находки от селищната могила в Провадия - V хил. пр.Хр.

СНИМКИ АВТОРКАТА

Зам.-директорът на НАИМ доц. Стефан Александров и Камен Бояджиев представиха изложбата пред журналисти

Близо 600 сребърни монети (II-III в.) са открити при спасителни разкопки в стария Филипопол (Пловдив). Монетите са емисии на императорите от Антонин Пий (138-161) до Филип Араб (244-249).

Изследователката на античния град Улпия Ескус (IV в.) близо до гр. Гулянци доц. Герана Кабакчиева разказа, че на обекта са открити над 14 различни цвят мрамори, а от декоративен изглед калцит са частите от стенни колони, характерни за резиденции, в които са посрещани императори

гюрище, Полски Тръмбеш, Попово и Провадия.

Мнозина винаги питат има ли открити злата, но без да отричам стойността на златните и сребърните находки, ще кажа, че обектите от всички епохи, дори праисторическите, които рядко изглеждат атрактивно, дават не по-малко интересни и ценни знания за цивилизациите по нашите земи. Проучването на неолитно-халколитното селище до с. Бъта, Панагюрско, например се увенча с над 1500 находки - антропоморфни фигурки, обредна керамика с врязани знаци, за които учените имат хипотеза, че са съвсем древна знакова система. Такава "прото-писменост" познаваме например от известния печат в Карановската могила край Нова Загора, която е приета за европейски еталон в датирането на праисторията.

В България вандалите иманяри си падат най-вече по тракийските паметници, но нападат и обекти от всички епохи. Археолозите често вървят по дирите им, оплаквайки колосалните загуби за историческото зна-

ние. Селищната могила от втората половина на V хил. пр.Хр. при с. Порой до Поморие например е била осеяна с иманярски изкопи. Археологическият екип тук е проучил две сгради, като жилищата имат колово-плетена конструкция, обмазана с глина. Свидетел съм как подобни обекти в Североизточна Турция се опазват, правят се възстановки на жилищата в реални размери - неизменна атракция за посетителите.

Много интересни са и находките от Видинско. Общият брой на проучените досега гробни и поменални комплекси в некропола до с. Балей го превръща в най-големия известен некропол в Долнодунавския басейн от III-II хил. пр.Хр., обясняват учените.

"Българска археология 2020" ще бъде отворена за посетители от 12 февруари до 2 май 2021 г., а на 25 февруари ще бъде открита още една изложба - за проучванията по трасето на съоръженията на "Булгартрансгаз". Честит празник на археолозите!

Подвигът на военния разузнавач Пеньо Пенев

Той не е издал никого при изтезанията в турските затвори, но демократична България го анатемоса като „доносник”

Георги МЕТОДИЕВ*

Преди да разкажа за героичния подвиг на полк. Пеньо Върбанов Пенев, ще направя едно отклонение. Моята около 40-годишна военна служба премина половината като корабен офицер, от командир на кораб до командир на дивизион, а другата половина - като военен разузнавач (включително военен аташе в няколко държави). Това ми дава основание да сравнявам и съпоставям. Всепризнато е в цялата военна история на света, че бой не се печели без разузнаване. Няма победа над врага без предварително разузнаване. В нашата родина огнище за подготовка на себеотрицателни и родолюбиви военни разузнавачи е Военното разузнаване към Министерството на отбраната.

Военните разузнавачи доставят своевременно и достоверна информация на военното и държавното ръководство на България за тенденциите в развитието на обстановката в различни региони на света. Военните разузнавачи не са „доносници” на Държавна сигурност, както несправедливо бе обявено в т.нар. Закон за досиетата. Военните разузнавачи и Военното разузнаване нямат нищо общо с органите на МВР, които действат в интерес на защитата на политическата власт. Ето защо Военното разузнаване трябва да бъде извадено от списъка на силовите органи в цитирания закон.

В периода на Студената война на „тихия фронт” са загинали 20 души и са „изчезнали” мнозина. В структурите на Военното разузнаване през целия период са работили десетки хиляди.

Трудно е да се разказва за живота и делото на военния разузнавач Пеньо В. Пенев. Той приключи земния си път на 24 януари 2015 г., на 88-годишна възраст. Роден е на 30 януари 1926 г. в с. Дългач, Търговишко. На тази дата отбелязахме с почит 95-ия му рожден ден. Завършва гимназия в Търговище и е деен член на РМС. През 1945-1948 г. завършва Военното училище „Васил Левски” в София, специалност „Танкови войски”. Служи като офицер - танкист три години в Казанлък и Стара Загора.

На 1 януари 1951 г. е назначен на оперативна работа в Разузнавателно управление на Генщаба на армията. Тук едновременно получава и второ висше образование „Ориенталистика” с изучаване на турски език.

На 3 януари 1953 г.

е назначен „под прикритие”

(под име Георги Чолаков) за вицекомсул в Истанбул. Там създава действаща агентурна мрежа и докладва ценни сведения за турските въоръжени сили.

Пеньо В. Пенев

На 29 юни 1955 г. провежда агентурна среща в Златния рог с турския агент „Таш”. От Пеньо Пенев той е вербуван още като войник в България. Нашият разузнавач е подозирал, че агент „Таш” е превербуван от турските органи, но отива на тази важна среща. Разбира, че е предаден, когато забелязва няколко човека около „Таш”. Пеньо Пенев успява да изхвърли във водата на Босфора тайния шифър за връзка с радиостанцията, но е задържан веднага. Откаран е в следствения турски арест. Остава там в неизвестност 20 дни и чак тогава са уведомен българските дипломатически органи. Полк. Пенев е отведен във военен затвор. От първия ден е изтезаван жестоко.

Съдебното дело продължава пет години. Първоначално (1956 г.) е осъден на 24 години строг тъмничен затвор плюс още 8 години на пол-лек режим. Второто решение е за 15 години строг затвор и 3 години трудов лагер. А третото решение е за 12 години строг и 2 години лек режим. По време на осъдителния процес се самозащитава и произнася защитни речи, които поразяват съдийския състав.

Пеньо Пенев е

преместван в седем различни затвора

Той е в пълна неизвестност за семейството си. Съпругата му Елена успява да осъществи първа среща с него

Барелефът на героя в село Дългач

едва след 4 години от уведомяването на 20-ия ден за ареста. Тя прави опити за въздействие от страна на премиера Вълко Червенков за размяна на Пеньо Пенев със задържани турци в България, но молбите остават без резултат. Отговорът е: „За да изгорим блхата, ще запалим юргана”. А българският посланик не се среща с арестувания дипломат с оправдание за заетост.

Спрямо Пеньо Пенев продължават жестоките мъчения, но той проявява висок дух и физическа издръжливост. Не издава принадлежността си към българското Военно разузнаване. И не предава нито един вербуван турски агент. В свободните минути от насилие бродира с подръчни средства българския герб и пише стихове с патриотично съдържание.

Разузнавачът ни излежава в затвора общо 9 години. Влязъл е като капитан, но през това време получава следващи военни звания от Българската армия и достига до звание полковник.

На 8 април 1964 г., след 9 години, е извършена размяна на осъдени лица между двете държави. На ГКПП Капъкуле полк. Пеньо Пенев

е разменен за девет турски агенти

задържани на територията на България. Сред тях е и Орхан Калъч.

Пеньо Пенев разказва, че съпругата му очаква с тревога той да мине побързо нашата бариера и да стъпи на родна земя. Когато българският герой преминава покрай турските часови войници, те застават „За почит”. А останалите турски служители му се покланят. Малко преди това е бил уговарян да остане в Турция. Предлагат му високи длъжности и много пари, но Пенев категорично отказва.

След 6-месечно лечение и почивка полк. Пенев се завръща отново на служба в Разузнавателното управление на Генералния щаб. Около една година е

под прикритие в Министерството на външните работи. През това време го посещава един от неговите вербовани турски агенти. Той благодари и целува ръце на Пеньо Пенев, че не го е предал и по този начин му е спасил живота.

По собствено желание полк. Пенев се връща на работа в Разузнавателното управление и работи там около 13 години (1965-1978). През този период е изключително полезен за обучението и възпитанието на млади разузнавачи. Превръща се в истинска легенда.

Същевременно, както споделят колегите му, той е проявявал голямо старание към своята подготовка и усъвършенстване. Полк. Пенев задълбочено е изучавал новите технически способности и средства, както и бързо променящата се военно-политическа обстановка в света и в Европа. Особено внимание отделял на подготовката си в консулската работа. Това дава основание да бъде назначен за консул в ГДР, където е на служба пет години (1978-1983). След завръщането му в България служи в Разузнавателно управление още 4 години и през 1987 г. е пенсиониран.

За заслугите на полк. Пеньо Пенев в разузнавателната дейност бе естествено да му бъде отдадена най-висока почит от обществото и от съответните държавни институции. За съжаление, под влиянието на т.нар. Закон за досиетата, признателността към героичния подвиг на полк. Пеньо Пенев бе приглушена и скромна.

Той не получи висок държавен орден

с безумното оправдание, че е служил в т.нар. репресивен орган. Каква ужасяваща несправедливост! Кого е репресирал полк. Пеньо Пенев в турския затвор, където е подлаган на безчовечна инквизиция? Това е позорно отношение към героя. Печално и срамно отношение към национален герой - военен разузнавач.

За увековечаване паметта му миналия месец, по повод рождения му ден, бе открита паметна плоча в родното му село Дългач. Тя е по инициатива на местния Общински съвет и е направена благодарение на доброволните дарения на селяните и приятелите-земляци.

Различна е съдбата на турския разменен агент от България Орхан Калъч. Турският шпионин от Националната разузнавателна служба на Турция (МИТ) е роден през 1920 г. в Шумен. Ислямски проповедник и създател на агентурна мрежа в България в района на Делиормана. Осъден е на смърт, а след обжалване - на 20 години, от които излежава 13. При завръщането си в Турция след размяната на 9 турски агенти срещу един българин Калъч е посрещнат като национален герой. Работи в МВНР, съветник е на трима турски президенти по български въпроси. Служи в Консулската служба в Ниш (Сърбия), а през 2011 г. е член на делегацията на турския президент Абдуллах Гюл при посещението му в България.

* Авторът е капитан I ранг от запаса, член на клубовете на ветераните от Военното разузнаване и на военните моряци

Нищетата ражда омразата

Парите не могат да купят нито на бедния справедливост, нито на богатия живот

Калоян ГЕОРГИЕВ,
студент в СУ
„Св. Климент Охридски“

Греховно ли е да желаете средства, с които да реализираш съкровени амбиции, които смяташ за ценност? А кой определя амбицията като ценност? И на двата въпроса не може да се даде утвърден отговор, който да не създава полемика. Това, разбира се, идва от строго субективния характер на възприятието за ценност и морал. За едни самата ценност са жълтиците, а за други те биват разменна монета за други желани блага, надхвърлящи материалното. От една страна, имаме материално благосъстояние, което удовлетворява индивида и го прави ощастлив от самото притежание. На него не му е нужно друго, за да се определи като постигнал ценностите, към които се е стремил. На другата плоскост стои този, който извървява пътя към паричния успех, целяйки да удовлетвори личния си семеен кръг или да бъде обществен деятел като филантропите, например. И двата вида субекти намират в парите нужното, за

да се чувстват ощастливи в личен, социален и обществен план. Какво става обаче, когато се намеси бедността или поне едната страна не разполага със средства да реализира стремежите си, които смята за ценност?

Моралът и справедливостта, щастието и прогресът, знанието и развитието не могат да бъдат ценностни убеждения и направления в свят, затънал в калта на бедността. Оказва се обаче, че парите и прекомерното задоволяване също не се явяват коректив на ценностите, към които всяко общество съзнателно или неосъзнато се стреми. Нито сред немотия, нито сред неравенство на благата може да се говори за справедливост. Още по-изкривено е да се говори за бъдеще там, където всячески се бори с настоящето, или там, където настоящето не мисли за идното. В такива смутни времена се ражда омразата, в която светът стои като застинал. Това са част от причините за всестранното разрастване на нещастията, на завистта, а от там - на негативизма в личен и социален план.

Това обаче не е някакво изключително събитие, плод на разрушителния живот на съвременното. През такива етапи

**светът е минавал
многократно**

понякога кърваво, понякога мирно, един път поучително, а друг път

само за да бъде помнено като черен пример за идните. От всеки такъв етап обаче могат да се направят изводи и за причините, и за последствията. От тях пък може да се достигне до аргументирано заключение дали настоящето е подложено на същото изпитание.

Историята е най-добрият учител, казват мъдрите или изпатилите... Тя в своите потънали в прах от забравата страници помни революции, катаклизми, престъпления и много други събития, които имат своя еднотипен зародиш, коренящ се в неравенството, родеещо се с несправедливостта, и от което избива кървавият цвят на революциите. Там, където се посее възможността безпречествено да се оскверняват права, да се потиснат равни или да се смачкват ценности, там ще се жъне и успехът на потисниците, на безправните и на нечестивите. Историята отново идва на помощ, като ни припомня търкалящите се глави около гилотините, които иначе са красели кралските кресла. И дори примерите да не са толкова крещящи, безспорно и съвсем в реда на нарастващия деспотизъм рано или късно бунтовническото в потиснатите избуява.

Всичко това идва да илюстрира липсата на каквато и да е възможност парите да бъдат мерило. Защото те не могат да купят нито на бедния

равенство и справедливост, нито на богатия живот. Те сами по себе си не са и ценност. Парите могат единствено да скрепяват ценностите, но по многократно по-лесен начин могат да бъдат и секирата за каквато и да е система от ценности. По тази причина, когато прехвърлиш почти целия материален ресурс у шепата от населението, те вече не се чувстват длъжни да съблюдават и надграждат ценностите, защото обедняващите или трайно обеднелите не намират упование в тях сред свят, посивял от нищетата. А пък самите ценности се трансформират в протестни правила, незачитани и от едните, и от другите.

**И тогава настъпва
големият разрыв**

Там някъде избухва големият взрив. И отново там се ражда революцията, където политическа, където социална или културна, а може би и всички заедно.

Парите не купуват щастие, казват. Вярно е, но не защото не могат, а защото не могат да го направят трайно. Всеки е виждал лош и богат човек, но щастлив! По-рядко обаче може да видиш беден и ощастлив... За бедния щастието се купува, за лошо забогателия то съществува обективно, но и за двамата парите се превръщат в ценност, което обезсмисля и изцяло затрива

- да поддържа демокрацията или която и да е форма на управление, която се старее да скрепи ценности, надхвърлящи строго личното облагодетелстване.

Не се е намерил философ, историк, поет и артист, който да намери златно правило за щастието. Самото щастие не бива да се слага в рамката на точен набор от думи, защото така ще изпуснем прелестната му възможност да бъде почувствано. То е толкова невероятно именно заради все така неустановената си същност, която бива разбираана от всеки по своему. Когато се стремим да говорим за благосъстояние на духа, надхвърлящо предела на едно човешко тяло, щастието следва да бъде определяно като принципна система от ценности, удовлетворяващи значима част от обществото. Когато ценностите не се следват и поддържат от много хора, а от единици, не става дума за плурализъм и демокрация, а за сивота, изолираност и дори за деспотизъм. В такава среда щастието е трудно достижима цел, или поне улавянето му за дълго време.

През такива етапи се наслага трудно преодолимо напрежение, което избухва като отдавна тлеещ вулкан, който помита нагнетената с напрежение земя и ражда изпод вулканичната пепел нова надежда за ново принципно съществуване. Към настоящия момент лавата като че ли вече е изригнала, а това е сила, водеща до неизбежни промени, които само съзидателната сила на обществеността може да направи полезни. Да се надяваме!

ОБЯВА

**„СОФИЙСКА ВОДА“
ВРЕМЕННО ЩЕ ПРЕКЪСНЕ
ВОДОСНАБДЯВАНЕТО В
ЧАСТ ОТ КВ. „ХРИСТО БОТЕВ“**

Софийска вода

На 10 февруари 2021 г. (сряда) във връзка с подмяна на спирателни кранове на ул. „Владимир Минков-Лотко“, кв. „Христо Ботев“, се налага спиране на водоснабдяването от 09:30 до 17:30 часа на клиентите на „Софийска вода“, живеещи в района между: ул. „Мими Балканска“, ул. „Георги Спасов“ и ул. „Владимир Минков-Лотко“.

При продължителност на строително-ремонтните дейности над 12 часа „Софийска вода“ ще осигури алтернативно водоснабдяване с водоносна на адрес: ул. „Владимир Минков-Лотко“, на кръстовището с ул. 512.

Ремонтните дейности ще осигурят по-добро управление на водопроводната мрежа, като максимално се ограничат зоните на евентуални бъдещи нарушения на водоснабдяването.

Засегнатите от прекъсването на водата могат да получат повече информация от Телефонния център на „Софийска вода“ АД на телефон 0800 121 21 или да следят за развитието на всички текущи теренни дейности в реално време чрез Виртуалния информационен център на дружеството - http://www.sofiyskavoda.bg/water_stops.aspx.

„Софийска вода“ АД предварително се извинява на своите клиенти за причинените временни неудобства!

Интернет сайтът на дружеството (www.sofiyskavoda.bg) дава възможност на клиентите да се абонират за съобщенията за прекъсване на водоснабдяването. На електронната си поща те могат лично да получават информация за планираните спирания. Друг начин е да се възползват от безплатната услуга за известяване чрез СМС.

Водена от претенцията си за интелектуално съвършенство, нашенската партократия денонощно заляга в окопите на словесните престрелки. С кого ли? С личности, при раждането на които звездите сигурно са били в неблагоприятно взаимостояние. Затова, вместо да аплодират с чинопочитание, благоволение и синовна и дъщерна благодарност, “Отците” и “Майките” на нацията вече си фантазират за смяна на цялата система за държавно управление.

Факт е, че напълно различна парадигма за държавно управление - каква изненада! - е напълно възможна. И се нарича “демократичен републиканизъм”. Когато гражданите престават да бъдат само пасивни управлявани и се превръщат в активни участници в този процес. Сферата на властприлагането (властимеещ е само суверенът!) престава да е населена с пастири на “стадото” граждани и се превръща в позиции на доверие, което им е гласувано от избирателите. И което делегирано доверие, ако не бъде оправдано, избирателите имат право да оттеглят дори твърде по-рано от изтичането на изборния мандат. Понеже, както вече масово се ориентират българите: “Аман от мандатни парчета и царкини!”.

Всъщност,

каква е реалната ситуация

Теорията, а и самото функциониране на политическия пазар, свидетелства, че е невярно, когато политическите институции са представяни като структури единствено на доброволно сътрудничество, решаващи проблемите, като удовлетворяват ползата за всички заинтересовани страни. В действителност политическият процес често променя ролята на институциите. Те могат да се явяват нужни и полезни за част от гражданите и “вредни” или ненужни - от тяхна гледна точка - за друга част от гражданството. Тези колебания във функционирането на институциите се определят от действията на лицата, притежаващи властови потенциал, които могат да влияят върху формирането и дейността на институциите. Затова при функционирането си те демонстрират способността на институциите да се изявяват в различна роля - да бъдат както ефективни структури на сътрудничество, така и формирувания на принуда и потисничество. Факт, който обосновава необходимостта на активизирането на

гражданското участие в държавното управление

В своя анализ “Недемократичната дилема”, публикуван през април 2018 г. в сп. “Джърнъл оф демокраси”, Йаша Маунк - лектор по политическа теория в Харвардския университет, разглежда растящото недоволство от социалната действителност сред широки маси от населението в САЩ, Западна Европа и други държави. Техните управляващи малцинства (спрямо общия брой на гражданите) тиражират претенцията за наличие в техните страни на либерална демокрация.

Но Йаша Маунк ги дефинира като “недемократичен либерализъм”. Такава система е либерална, но не успява да функционира съгласно демократичното обещание да позволи на народа да управлява. Въпреки че в повечето случаи тези системи уважават върховенството на закона и до голяма степен защитават правата на малцинствата, те не съумяват да превърнат предпочитанията на избирателите в публични политики.

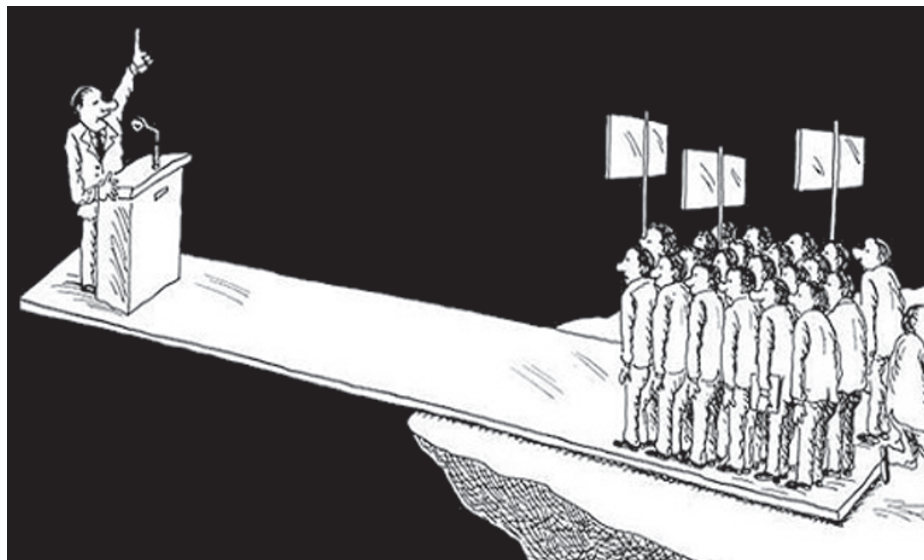
Интересът на овчаря и на овцете

Контролът върху елитите е пътят те да управляват така, както е нужно на хората

Славчо КЪНЧЕВ*

Това поражда “антидемократична дилема”. От една страна, отчуждението на суверена от участие в държавното управление е обезпокоително по нормативни причини. Но също така е и напълно неблагоприятно действие, акумулиращо социално напрежение - една от основните пред-

поставки за обществени вълнения и дори за революционни катаклизми. По този начин се изневерява на едно от водещите обещания на либералната демокрация. Създава се дълбоко недоверие в политическата система, която все повече ерозира с всяка изминала година. Логичен е изводът, че стабилността на системата зависи от намирането на начин обикновените граждани да почувстват, че активно участват в държавното управление. Но, от друга страна, технократските институции (банките, съдебната сфера, търговските споразумения), които са важен фактор в развитието на недемократичния либерализъм, понеже са извън прекия контрол на гражданите, участват в решаването на първостепенни проблеми - например обществената сигурност и икономическия растеж. Премахването на тези институции вероятно би направило живота на мнозина граждани по-тежък и би подкопало процедурната легитимност, на която демокрациите винаги са разчитали. Именно защото този проблем не би могъл да бъде разрешен чрез формално връщане на властта на гражданите, редемо-

“В крайна сметка моите наблюдения ме убедиха, че някои хора, разсъждавайки нелепо, най-напред вкореняват някакво заключение в съзнанието си, което, дали защото е тяхно или са го заимствали от човек, ползващ се изцяло с доверието им, толкова дълбоко ги е впечатлило, че никога не можеш да им го избиеш от главата.”

Галилео Галилей (1564-1642), италиански астроном, философ и физик

кратизацията е наложително да отразява едно модерно интерпретиране на философията на демокрацията.

Кои са факторите, които се противопоставят обективно на повсеместното приложение на пряката демокрация? Това са голямата по размер и с многобройно население национална държава и невъзможността то да бъде събирано на едно място за взимане на държавнически решения. Също е препятствие и всепо-ускорената динамика в управленската сфера. Универсалното решение на проблема за ус-

доколкото е реализирана като политическа практика в България, е изцяло под мантрата на “Светата троица” - независимост, противотежести, взаимен контрол на трите власти: законодателната, изпълнителната и съдебната. Следователно, съгласно сегашната нормативна база у нас, тя е изцяло в елитарното пространство, а българският суверен е изшутен извън тълчинията на държавното управление.

Дори такъв убеден апологет на едноличното управление като Николо Макиавели стига до заключението, че “Ако на някаква република изпадне такъв късмет, че който и да е от нейните граждани... със своя пример би й помогнал за обновяването на законите... такава република би съществувала вечно”.

Наложително е целенасоченото създаване на теоретична основа за реструктуриране на държавното управление, така че то да функционира като

„демократия на контрола”

В своята статия “Погубването на демоса. Неолибералната скрита революция” професорката по политология от университета в Бъркли, Калифорния, Уенди Браун подробно анализира как неолиберализмът, който е основен вид рационалност, цялостно разрушава базовите елементи на демократичния потенциал на социума. Тезата на Браун е, че пазарите и парите изкривяват и разрушават демократичния компонент в обществото. Освен това политическите институции и решения все повече се потискат от финансовия и корпоративния капитал, така че държавното управление все повече доближава матрицата на плутократичната власт - тази на богатите, която служи да удовлетворява техните интереси.

Същевременно върху мнозинството от гражданите е стоварено бремето да бъдат отговорни за себе си в една невъзможна степен. Ситуацията е маскирана като “уважение на индивидуалните права”. Целта е възможно максимално да бъдат съкратени социалните разходи на държавата. Тяната големина в немалка степен се определя от големината на данъците, които плаща едрият бизнес. Затова оряването на социалните пера в държавния бюджет почти автоматично води до намаляване на данъците за най-богатите индивиди в обществото.

Хуманна ли е тази система?

Руският писател, мислител и моралист Лев Толстой (1828-1910) пише: “Колкото повече човек дава на хората и по-малко иска за себе си, толкова е по-добър; колкото по-малко дава на другите и иска повече за себе си, е по-лош”. Това определение важи напълно за която и да е държава.

* Авторът е председател на УС на Асоциацията за борба против корупцията в България

Зимно онлайн издание на „Мастър оф арт“

30 пълнометражни и 17 късометражни филма ще може да се гледат от 12 до 28 февруари на Neterra.TV+

СНИМКИ „МАСТЪР ОФ АРТ“

Фестивалът за документални филми, посветени на всички сфери на изкуството, се готви за шестото си издание. В периода от 12 до 28 февруари на платформата Neterra.TV+ ще могат да се гледат 30 пълнометражни и 17 късометражни заглавия, включени в „Мастър оф арт“, на който НДК е традиционен партньор, научи ДУМА от Вера Банчева, връзки с обществеността на НДК. Продуктите, много от които сами по себе си представляващи произведения на изкуството, ще бъдат достъпни онлайн по всяко време от всяка точка на страната. Селекцията от пълнометражни филми включва 15 премиерни заглавия и 15 от фаворитите от предишни издания, станали любими на публиката и журито.

Сред продуктите, които за първи път ще бъдат представени у нас, се открояват атрактивни заглавия. За почитателите на седмото изкуство ще е интересно да се запознаят с „Клаудия,

мистериозната“, както самият Федерико Фелини нарича актрисата Клаудия Кардинале. За любителите на архитектурата и оригиналните решения за градската среда ще е вълнуващо да проследят историята на „Да си направиш планина“, описващ как изключителният датчанин Бярке Ингелс превръща покрива на голям завод за преработка на отпадъци в ски писта в центъра на Копенхаген. „Тайните на Модияни“ разкрива нечувани факти около митовите за италианския художник и бохем. Чрез „Елиът Бруит: Мълчанието звучи добре“ ще се докоснем до интимния свят на един от най-знаковите фотографи-документалисти на XX век.

Селекцията от премиерни заглавия включва и българско участие - „Човекът с лулата“ на Андрей Кулев. Той среща публиката с проф. Иван Веселинов и неговите всеостранни таланти на режисьор, сценарист, художник, карикату-

рист, поет. В този документален филм един аниматор отдава почит на друг аниматор - знакова фигура и носител на редица награди, сред които „Златна палма“ от Кан за най-добър късометражен филм.

Между премиерните заглавия попадат и две, в които централна роля играят градовете и тяхната история. „Монреал в светлината на спомените“ представя изключителната арт инсталация „Cité Mémoire“, която разказва за отминалите времена чрез гигантски проекции по каменните стени на старата част на града. Наскоро открити любителски кадри от началото на 40-те години на XX век от полската столица и еврейското гето на града са в основата на филма „Варшава: Разделен град“. Тези непоказвани досега кадри са нямото свидетелство на трагизма на военновременното разделение на града и избиването на неговите обитатели.

Най-разнообразни исто-

рии за традиционно и съвременно изкуство от африканските държави Камерун, Лесото и Мароко ще бъдат безкрайно любопитни за българския зрител. А историята на най-известните кимона в Япония и по света, сътворени от уникалния майстор Итику Кубота, допълва разнообразието от сюжети за изкуство.

Сред наградените филми, попадащи в специалната селекция с фаворити от предишни издания на фестивала, са истории за израелския писател Етгар Керет, художниците Оскар Кокошка и Фернандо Ботеро, архитектите Мис ван дер Роe и Франк Гери, режисьорите Милош Форман, Федерико Фелини и Лукино Висконти. Във филма „Каренина и аз“ зрителите ще чуят Лиъм Нийсън като Толстой, а в късометражната селекция могат да се насладят на гласа на Глен Клоуз, озвучаваща филма за Андреа дел Верокио, един от учителите на Леонардо.

НАКРАТКО

„Сюрприз“ по текстове на Чудомир с премиера в Младежкия театър

Спектакълът „Сюрприз“ по текстове на писателя, хуморист, художник и краевед Чудомир ще има премиера на 10 февруари в Младежкия театър „Николай Бинев“, събщи БТА. Сценичният вариант и режисурата са на Емил Бонев.

СНИМКА ГЕРГАНА ДАМЯНОВА

Сценографията е на Елена Иванова, а хореографията е на Анна Пампулова. Актъорският състав - Николай Урумов, Ярослава Павлова, Зорница Маринкова, гарантира много забавление, добро настроение и сериозни количества искрен смях, тъй като „всеки ден без смях е изгубен ден“, допълват от Младежкия. Акордеонистът Ивайло Флоров ще съпровожда актьорите по време на целия спектакъл, свирейки някои от най-красивите, известни и незабравими мелодии от първите десетилетия на миналия век. „Сюрприз“ ще върне зрителите в София в 1934 г., когато трудностите не са били по-малко, „всеки е имал грижи в живота - едни големи, друг пък малки, всеки е в беда“, но духът на хората им е позволявал да преминават през тях с повече усмивки, танци, шеги и такт.

СНИМКА БНТ

Асен Блатечки и Николай Урумов гостуват в предаването „Смяна на местата“ по БНТ 1 на 11 февруари от 23.30 ч. Двамата актьори ще разговарят с водещата Даниела Серданова за любовта, за детството и за сложните житейски избори

Българският усилвател за китара „Дуло“ се нареди до най-големи световни марки

Една малка, изцяло българска компания създаде успешен продукт, който за кратко постигна международен пробив в конкурентния сектор на музикалната техника. Става въпрос за новия български усилвател за китара „Дуло“, който от тази година вече се предлага от една от най-големите онлайн платформи за музикални инструменти в Европа (Thomann.de), научи ДУМА от Александър Александров от пиар агенция Кросроудс България ООД. Усилвателят и компонентите за него са разработени изцяло у нас. „Кайро аудио“ (Kyro Audio) е нов бранд, основан през 2020 г. от инженерите Емил Кирилов и Георги Кирчев. Първоначално той е страничен проект, който успешно съчетава основния им бизнес - разработката на електронни устройства, и хобито им - музиката.

Връщайки се от едно музикално изложение, те решават да проектират висококачествен усилвател за китара, който да удовлетвори нуждата от мобилност на музикантите в наши дни. След като правят първия си прототип и го представят на приятели музиканти и собственици на магазини за музикални

СНИМКА KYRO AUDIO

инструменти, идва идеята за ползването на български мотиви и преплитането на родната история в продуктовата линия. Решават да нарекат първия си продукт с името на прабългарската династия Дуло.

В средата поставят символа, който се смята за неин герб. Под името на бранда изписват „Направено в България“ (Built in Bulgaria). Емил дори решава да добави малък подарък - ключодържател и колие с розетата от Плиска.

Създателите на „Дуло“ решават да направят лимитирана серия, която да обявят за предварителна продажба. Това ще им даде възможност да съберат първоначалния капитал, необходим за производство, от самите клиенти, които желаят продукта. Изпращат го в шест държави на три континента. На 22 декември м.г. с тях се свързва един от най-големите дистрибутори на музикални инструменти в Европа. През януари Емил и екипът му финализират сделката и изпращат първата поръчка в началото на февруари. Само за седмица усилвателят се позиционира, от почти последното 55-о място, на 38-о по популярност в платформата. На 27 март той ще бъде демонстриран на изложението за музикални инструменти „Българска музикална работилница“. На това събитие „Кайро“ ще покаже и новите си продукти. Входът е свободен, а посетителите ги очакват големи награди.

Почина Жан-Клод Карьер

СНИМКА NEWSSPLINTER.COM

Френският писател, режисьор и сценарист Жан-Клод Карьер, работил с Луис Бунюел, Жак Деро и Милош Форман, почина на 89 години, събщи БНР. През дългия си творчески път Карьер е написал около 60 сценария и 80 разказа, есета, преводи, беседи. Бил е актьор, драматург и автор на текстове за песни на Жулиет Греко, Брижит Бардо и Жана Моро. Карьер е автор на сценариите на етапни филми, режисирани от Бунюел - „Дневна красавица“ (с Катрин Денюв), „Този неясен обект на желанието“, „Дискретният чар на буржоазията“, „Борсалино“ на Жак Деро (с Ален Делон и Белмондо), „Басейнът“ (с Рони Шнайдер и Ален Делон), „Тенекиеният барабан“ на Фолкер Шльондорф и др.

ДНЕС	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК	СЪБОТА	НЕДЕЛЯ	ПОНЕДЕЛНИК
ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО
максимални	максимални	максимални	максимални	максимални	максимални
18°C	16°C	6°C	2°C	2°C	2°C

ВИДИН 14°		ПЛОВДИВ 18°
СОФИЯ 13°		РУСЕ 16°
САНДАНСКИ 18°		ВАРНА 16°
ПЛЕВЕН 16°		БУРГАС 17°

Слънчево време ще преобладава почти над цялата страна. Ще има разкъсана висока облачност, която след обяд от северозапад ще започне да се вплътнява и снижава. Вятърът ще се задържи от югозапад - слаб и умерен. Максималните температури ще са между 13 и 18 градуса. Атмосферното налягане е по-ниско от средното за месеца и няма да се промени съществено.

ХОРОСКОП

ОВЕН

Огледайте се, вечерта поканете приятели у дома и обсъдете с тях плановете си за бъдещето.

21 март - 20 април

ВЕЗНИ

Денят обещава да е спокоен, само от вас зависи да стане и приятен. Бъдете добронамерени.

24 септември - 23 октомври

ТЕЛЕЦ

Можете да уталожите нервното напрежение с разходки. Помислете какво добро да направите.

21 април - 21 май

СКОРПИОН

Ще се справите блестящо с ролята на арбитър. А вашият партньор ще одобри бъдещите ви планове.

24 октомври - 22 ноември

БЛИЗНАЦИ

Възможно е да станете свидетел и дори провокатор на недоразумения, овладейте гнева си.

22 май - 21 юни

СТРЕЛЕЦ

Приветствайте деня с усмивка. Бъдете ентузиастични, вложете енергия в полезни за вас неща.

23 ноември - 21 декември

РАК

Информацията, която ще получите, ще бъде полезна за дейността, с която ще се занимавате.

22 юни - 23 юли

КОЗИРОГ

Професионалните успехи ще покачат самочувствието ви сериозно, което дразни всички наоколо.

22 декември - 20 януари

ЛЪВ

Отглеждайте с любов доброто у себе си. Ще се наложи да се занимавате с изнервящи неща.

23 юли - 23 август

ВОДОЛЕЙ

Планирате очаквана ваканция. Отхвърлете делови ангажименти, за да не мислите за работата.

21 януари - 19 февруари

ДЕВА

Настроението ви е добро благодарение на хармоничните отношения с любимия. Запазете ги.

24 август - 23 септември

РИБИ

Ако сте обзети от лошо настроение, се пазете от необмислени постъпки, за да не съжалявате.

20 февруари - 20 март

06.00 Денят започва сутрешен блок с Христина Христова
09.00 По света и у нас
09.05 100% будни
11.00 Култура.БГ
12.00 По света и у нас
12.35 Новини на турски език
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу/п/
14.00 Законът на Доил 13-сериен тв филм /Канада, 2012г./, 3 сезон, 1 епизод/ (12)
14.45 Телепазарен прозорец
15.00 Татко детски тв филм /Уелс, 2015г./
15.15 Благуните детски тв филм /5 епизод/
15.45 Телепазарен прозорец
16.00 Бързо, лесно, вкусно
16.30 Малки истории
16.40 Светът и ние
17.00 България в 60 минути с Мариана Векилска
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня коментарно предаване
19.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Бизнес.БГ
21.30 В кадър
22.00 Оптимисти тв филм /6 епизод/ (12)
23.00 По света и у нас
23.30 Събота вечер с БНТ /п/
00.30 Светът и ние /п/
00.50 100% будни /п/
02.45 Култура.БГ /п/
03.55 Бразди /п/
04.25 Законът на Доил тв филм /3 сезон, 1 епизод/п/ (12)

07.30 „Антидот“ с Юлия Ал-Хаким (п)
08.00 „Не се страхувай“ с Васил Василев (п)
09.00 „Лява политика“ с Александър Симов (п)
10.00 ТВ пазар
10.15 „Актуално от деня“ (п)
11.00 ТВ пазар
11.15 Музикален антракт
12.00 Документален филм
12.30 ТВ пазар
12.45 „Дискусионен клуб“ с Велизар Енчев (п)
13.45 ТВ пазар
14.00 „Нашият следобед с БСТВ“ с водещ Елена Пенчукова
15.30 Новини
16.00 „Антидот“ с Юлия Ал-Хаким
16.30 „Думата е ваша“ - откритата линия със Стоил Рошкев
17.15 ТВ пазар
17.30 „Добрич - градът на помирението“ - документален филм
18.10 ТВ пазар
18.30 Новини - централна емисия
19.15 „Актуално от деня“
20.00 „За историята свободно“
21.00 „Студио Икономика“ с Нора Стоичкова (п)
22.00 Новини (п)
22.30 „Актуално от деня“ (п)
23.05 „За историята свободно“ (п)
00.05 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
01.20 „Лява политика“ с Александър Симов (п)
02.20 „Дискусионен клуб“ с Велизар Енчев (п)
03.50 „Студио Икономика“ с Нора Стоичкова (п)
04.50 „Не се страхувай“ с Васил Василев (п)
05.50 „Общество и култура“ с Иван Гранитски (п)
06.50 Музикален антракт

06.00 „Трансформърс: Рескю Ботс“ - анимация, сериал, с.3 еп.17
06.30 „Лице в лице“ /п./ - публицистично предаване
07.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещ Антон Хекимян
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ /п./
13.30 „Навсякъде ти“ - сериал, еп.18
15.00 Премиера: „Истинска любов“ - сериал, еп.34
16.00 Премиера: „Сестра Бети“ - сериал, с.6 еп.25
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 Премиера: „Малки убийства“ - сериал, еп.22
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 Премиера: „Безмилостен град“ - сериал, еп.28
21.00 Премиера: „Влад“ - сериал, с.2 еп.11
22.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ - вечерно токшоу
23.30 bTV Новините - късна емисия
00.00 „Хульн и лейди Алекс“ - сериал, еп.8 (последен)
01.00 „Опасни улици“ - сериал, с.14 еп.70
02.00 bTV Новините /п./
02.30 „Преди обед“ /п./ - токшоу
04.50 „Божествено“ - сериал, еп.4

05.00 Телеканал „Добро утро“
08.00 Новини
08.25 Телеканал „Добро утро“
09.00 „Живей здравословно!“
10.00 „Модна присъда“
11.00 Новини (със субтитри)
11.15 „Времето ще покаже“
14.00 Новини
14.15 „Хайде да се оженим“
15.00 „Мъжко / Женско“
17.00 Вечерни новини
17.40 „В действителност“
18.45 „Нека говорят“
20.00 „Време“
20.30 „За първия срещнат“ - сериал
21.30 Премиера на сезона. „Док-ток“
22.30 „Вечерен Ургант“
23.10 Саша Соколов. Последният руски писател
00.00 „Времето ще покаже“
02.20 „Мъжко / Женско“
04.00 Новини
04.05 „За първия срещнат“ - сериал

□ **Ароматът, който оставяте на дрехите си, може да помогне за облекчаване на безпокойството при много дълга раздяла с вашето любимо куче.**

□ **При мъжете имунната система е малко по-слаба.**

Кандидатствах за работа и трябваше да мина онлайн интервю. Казах, че съм позитивен и връзка-та прекъсна...

НА ТОЗИ ДЕН СА РОДЕНИ

АЛЕКСАНДЪР ОБРЕШКОВ, режисьор
ГЕОРГИ ТОДОРОВ-ЖОЗИ, художник, сценограф
Проф. ДИМО ДИМОВ, цигулар, бивш министър на културата
ЕКАТЕРИНА ГУМНЕРОВА, публицист и киносценарист, бивш главен редактор на „Списание за жената“
ИСКРА АНГЕЛОВА, актриса, тв водеща
КРАСИМИР ГЮЛМЕЗОВ, композитор и певец
НИКОЛАЙ БАЛКАНСКИ, цирков артист
ПОЛИ ГЕНОВА, певица
ТАТЯНА ЛОЛОВА, актриса
ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ, художник

Събират самотни сърца в часове за пазаруване

Зоната за плодове и зеленчуци е предпочитаното място на необвързани за първа среща или разговор

Германска верига супермаркети събира самотни сърца в определени часове за пазаруване. От магазина насърчават необвързаните да ходят на шопинг в петък между 18 и 20 ч., за да могат да се срещнат сред рафтовете на магазина и по този начин да допринесат за формирането на двойки.

Edeka en Volkach предлага тази услуга от близо две години, но в резултат на коронавируса и неговите ограничения темата за самотните сърца се превръща в елемент на атракция, сподели директорът на магазина Кристоф Колб, обяснявайки значението на инициативата.

За да няма съмнения

между необвързани клиенти и тези с партньор, на заинтересованите се препоръчва да носят значка във формата на сърце с определено число. Така че всеки, който е в супермаркета и е привлечен от някого по време на пазаруване, ще трябва да попълни формуляр с номера му и предварително установени фрази като: „Бих се радвал да се запознаем на по чаша портокалов сок в отдела за плодове“ или „Ще ми е приятно да ви опозная по-добре, докато се разхождаме по бреговете на Майн“.

По-късно се оповестява по високоговорител, че съответният клиент има съобщение, за да се направи възможна

СНИМКА PICTURE ALLIANCE/DPA

Необвързаните носят значка или стикер с формата на сърце

срещата между тях. Ако влюбеният е срамежлив, може да остави телефонния си номер на касата, за да се предаде на получателя при напускане на магазина.

Отделът за плодове и

зеленчуци е предпочитаното място за необвързани за първи разговор, тъй като там те могат да си приготвят сокове, сякаш са в заведения.

КОВИД-19, свър-

заните с него ограничават, както и препоръчителните часове за пазаруване, мотивираха мнозина да се присъединят към тази нестандартна инициатива. С това се доказва, че намирането на половинка по време на пандемия изобщо не е мираж.

Подпомагането на самотни сърца не е единствената кампания, предприета от мениджмънта на супермаркета. В магазина са окачени няколко репродукции на необичайни произведения на изкуството, пораждащи полемика. Според ръководството това се прави, тъй като супермаркетът е „пространство за творческо мислене и разкрепостяване“.

Хормоните се влияят от сезоните

Изследване, обхванало 3,5 милиона души, установи, че човешките хормони се променят със сезоните, макар колебанието им да е малко, съобщи „Сайънс алърт“.

В края на лятото е пикът на хормоните от хипофизата, които участват в контрола на репродуктивната дейност, метаболизма, стреса и лактацията.

Периферни органи под контрола на хипофизата, като произвеждащите полови хормони или щитовидния хормон Т3, са най-активни през зимата. Тестостеронът, естрадиолът и прогестеронът се променят в края на зимата или пролетта. Резултатите са най-убедителното доказателство досега, че хората имат вътрешен сезонен часовник.

37 години продължава приятелството между мъж и лебед

СНИМКИ YOUTUBE

Реджеп възприема Гарип като свое дете

Необичайно приятелство между жител на Турция и спасения от него лебед продължава вече 37 години, съобщи „Асошиейтед прес“. Пенсиониерият пощальон Реджеп Мирзан открил птицата със счупено крило в пустеещо поле преди близо четири десетилетия в западния турски окръг Одрин. Мъжът веднага взел лебеда, за да го защити от хищници, и го отнесъл у дома си.

Нарекъл птицата Гарип, което означава „странен, чудат“, но се използва и за някой, който има лош късмет. Оттогава лебедът живее във фермата на Реджеп в района на Караагач, близо до границата с Гърция. Га-

рип следва Мирзан винаги, когато е извън оградата, и го придружава, докато той се занимава с всекидневните си дейности около фермата или се разхожда.

Вдовец без деца, 63-годишният Мирзан казва, че Гарип му е вярна и е избрала да остане при него. Приятелството с мъжа очевидно е благотворно за птицата. Според базираната в Обединеното кралство организация Swan Sanctuary средната продължителност на живота на лебедите в дивата природа е 12 години, а в защитена среда те могат да оцелеят до три десетилетия.

ДУМА

Основател **Стефан Продев**

Издава „ДУМА прес“ ЕООД

Управител **Иван Пешев**

Главен редактор
Ивелин Николов
inikolov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева
БЪЛГАРИЯ: Павлета Давидова - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Ивановска - завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246
СВЯТ: Юрий Михалков - завеждащ отдел - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229
ЧЕТИВО: Аълана Нейкова - завеждащ отдел - 239; Боян Бойчев - „Пегас“ - 244; Георги Гълов - „Пардон“;
Художник: Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ: Ралица Николова - завеждащ отдел - 207, Росица Костадинова

ФОТО: Емилия Костадинова - 206, Михаела Катеринска
ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров, Евгения Крушева, Петя Рогачева, Спаска Венева
РЕКЛАМА: - 205; e-mail: reklama@duma.bg
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 216; abonament@duma.bg
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски
„Български пощи“ ЕАД

Непоръчани материали може да не бъдат публикувани.

Ръкописи не се връщат. Използвани са и емисиите на БТА, „Фокус“, БГНЕС, БНР, Франс прес, интернет и др.

www.duma.bg

duma@duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен
номератор 97 05
+ вътрешен номер

Печат
ALLIANCE PRINT
София, жк. „Дружба“ 1,
ул. „Илия Бешков“ 3А

Изложба за любовта представя шедьоври

Редки и непоказвани досега в България творби на известни художници ще може да се видят на „Оборище“ 5 в рамките на изложба, посветена на любовта. Официалното откриване на експозицията с вход свободен ще се състои днес, 10 февруари, от 18 ч. Специално за събитието Борче Ристовски ще използва стени във фойето на галерията за направата на арт инсталация със световния символ на любовта - сърцето. Love is in the air @Oborishte 5 е приютила шедьоврите на Пабло Пикасо, Салвадор Дали, Анди Уорхол, Стивън Уилсън, Хънт Слонъм и The Conner Brothers, както и на съвременни български творци - проф. Греди Асса, Хубен Черкелов и др. Всички творби са достъпни за ценители и купувачи до 6 март.

Атанас Скатов загинал заради скъсано въже

Атанас Скатов е загинал заради скъсано въже. Това става ясно от смъртния акт на българина, издаден от правителството на автономната област Гилгит Балтистан и болницата в град Скарду. И двете институции са категорични, че причината за смъртта не е грешка на алпиниста. Сливнялията падна в пропад от около 220 метра. Въпреки това трекерът му засича движение 10 мин. след края на падането. В момента се прави всичко възможно тялото му да бъде

върнато в България.

Експедицията на Seven Summit Treks, от която беше и Скатов, официално приключи. Всички участници напускат Базовия лагер. Там остават представители на друга агенция - Jasmine Tours, организатор на експедицията, част от която бе исландецът Джон Снори - един от изчезналите под K2 трима алпинисти, заедно с пакистанец Мухамад Али Садпара и чилиец Хуан Пабло Мор.

Приключенецът и режисьор Илая Сайкали е станал свиде-

Министърът на младежта и спорта Красен Кралев и вицепремиерът и министър на отбраната Красимир Каракачанов наградаха най-добрите военнослужещи спортисти за 2020 г.

тел на гибелта на българина. "Докато слизахме, Скатов прелетя точно над главите ни и падна фатално. Видях всичко и изкрещях от ужас", сподели Сайкали.

"Трудно ще разберем истината, защото трябва разследва-

не. Ако едно въже не се смени в разстояние на 100 м, то се амортизира, прегаря от слънцето, от зимните условия и става неустойчиво. Твърде вероятно е това да е причината за неговата гибел", коментира алпинистът Кольо Кавръ-

ков, който е бил със Скатов в хималайската му експедиция през 2018 г. В памет на Скатов негови приятели изкачиха връх Ботев в Стара планина, чиито условия през зимата се доближават до хималайските осемхилядници.

Златни потници за световните шампиони

17-годишна попълни състава на женската ни щафета по биатлон

За първи път в историята на шампионатите на планетата в биатлона действащите световни първенци ще носят златни потници по време на състезанията. Световното първенство в Поклюка, Словения, започва днес. Целта е повече атракция и фаворитите да бъдат лесно различими от фенове. Върху потниците ще бъде изписан стартовият номер в даденото състезание на атлетите, а ако те са водачи в някое от класиранията за Световната купа, това ще бъде изобразено, за да е видно от камерите.

В мъжките стартове със златни потници ще бъдат Александър Логинов (Рус) в спринта, Емилиян Жаклен (Фр) в преследването и Йоханес Тингес Бьо (Нор) в масовия старт. Световният шам-

пион в индивидуалната дисциплина Мартен Фуркад (Фр) прекрати кариерата си в след миналия сезон и няма да защитава златния медал, който спечели в Антхолц преди 12 месеца.

При дамите със златни потници в Поклюка ще бъдат Марте Олсбу Рьозеланд (Нор) в спринта и в масовия старт и Доротея Вирер (Ит) в преследването и индивидуалната надпревара. В отборните стартове Франция ще бъде в златно по време на мъжката щафета, а Норвегия - по време на женската и двете смесени (единична и обща).

Шампионатът започва със смесената щафета на 4 по 7,5 км. Според информации от нашия щаб всички състезатели са здрави и тренират на пълни

обороты. Принудително стопираната подготовка обаче оказва влияние и наруши ритъма в представянето им. За последно водещите ни биатлонисти Милена Тодорова и Владимир Илиев участваха на Европейското в Полша преди седмица, но травми им попречи да се извият максимално. На Световното ще ни представят още Антон Синапов, Димитър Герджиков, Владимир Оряшков и Благой Тодев, а при жените - Даниела Кадева и Мария Здравкова. За да се запълни съставът за щафетата, към тях ще се присъедини 17-годишната националка при девойките Валентина Димитрова. Това ще даде по-голяма вариативност на старши треньора Александър Касперович и неговия щаб.

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
19.30 Суонзи - Ман Сити
22.15 Евертън - Тотнъм
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
21.30 Лестър - Брайтън
ПО НОВА СПОРТ
21.30 Шефилд Юн - Бристъл
ПО РИНГ
21.45 Аталанта - Наполи
ПО МАКС СПОРТ 1
22.00 Дижон - Лил
ПО МАКС СПОРТ 3
15.45 Оксер - Марсилия
19.45 Галатасарай - Аланияспорт
ПО МАКС СПОРТ 4
15.45 Гренобъл - Монако
22.00 Каен - ПСЖ
ПО БНТ 3
СКИ, СП В КОРТИНА
Д'АМПЕЦО
10.50 и 14.20 Алтййска комбинация (мъже)
ПО ЕВРОСПОРТ 1
ТЕНИС
2.00 "Аустрелиън оупън"

Феновете на ЦСКА искат да са на стадиона

Фен клуб "Сектор Г" поиска властта да разреши на запалняковците да подкрепят своите любими отбори на стадиона. Футболното първенство се подновява в петък, но още няма решение за присъствието на публика на мачовете. "Червените" запалняковци написаха на страницата си във фейсбук: "Вече година сме в обстановка на глобална пандемия, а животът на всички ни е съвсем различен от обичайното. Следим обстановката и мерките, които ръко-

водните лица в държавата предприемат ежедневно. В този ред откриваме няколко нелогични модела, които засягат пряко и косвено нас като фенове на най-великата игра.

Все още не можем да приемем, че в мола, търговския център или големите вериги от магазини, които и ние посещаваме в ежедневието си, е по-безопасно от откритото пространство на трибуната на стадиона. Не можем да открием логика и защо например ресторанти-

те в хотелите работят, а обикновените заведения не. Слушаме обясненията по тези въпроси и продължаваме да не разбираме "закономерността" на тези съждения.

Ако приемем, че ваксините са така чаканата панацея, която ще прекъсне този черен период, то с нашите темпове на ваксинация животът в България би следвало да се нормализира около 2078 г. Дотогава ли ще чакаме, за да упражним нормалните си човешки права и

свободи? Дотогава ли заедни ще може, а за други не? Въпросите са реторични.

Осъзнаваме напълно сериозността на ситуацията, но сме категорични в убеждението си, че посещаването на мачове на открито не крие кой знае колко по-големи рискове от изброените дейности. За това ясно и категорично се обръщаме към отговорните фактори в държавата: "Пуснете ни на стадиона! Футболът е за феновете!", написаха от Фен клуб "Сектор Г".

СНИМКА БГНЕС

Роберт Левандовски (18 и 85) донесе победата с 2:0 над Ал Ахли и класира Байерн М на финала на клубния Мондиал срещу мексиканския Тигрес

ПРОГРАМА НА ЕФВЕТ ЛИГА, XVII - XX КРЪГ

XVII КРЪГ

12.2, 17.30: Ботев Пд - Арда
13.2, 12.30: Ботев Вр - Берое
15.00: Черно море - Локо Пд
17.30: Славия - ЦСКА
14.2, 14.30: ЦСКА 1948 - Царско село
17.00: Левски - Монтана
15.2, 16.00: Лудогорец - Етър

XVIII КРЪГ

19.2, 17.30: Монтана - ЦСКА 1948
20.2, 12.30: Арда - Ботев Вр
15.00: Локо Пд - Лудогорец
17.30: ЦСКА - Черно море
21.2, 14.30: Берое - Славия
17.00: Етър - Левски
22.2, 17.30: Царско село - Ботев Пд

XIX КРЪГ

26.2, 17.30: Локо Пд - Етър
27.2, 12.15: Славия - Арда
15.00: Лудогорец - ЦСКА
17.45: Черно море - Берое
28.2, 12.00: Ботев Вр - Царско село
14.30: Ботев Пд - Монтана
17.00: ЦСКА 1948 - Левски

XX КРЪГ

6.3, 15.00: Арда - Черно море
17.30: ЦСКА - Локо Пд
7.3, 12.00: Етър - ЦСКА 1948
14.30: Берое - Лудогорец
17.00: Левски - Ботев Пд
8.3, 17.30: Царско село - Славия
9.3, 17.30: Монтана - Ботев Вр

